

**UNGDOMSFULLMÄKTIGE
REDO ATT BÖRJA JOBBA**

**EXTRA STOR
EVENEMANGSKALENDER**

**LÖS KORSORDET OCH
VINN EN VACKER BOK**

TEMA: Bo i Göteborg

De förändrar sin stadsdel

Vårt Göteborg delas sedan 1965 ut till alla hushåll i Göteborgs kommun
 Upplaga: 250 000 exemplar

Vårt Göteborg finns också på Internet: www.vartgoteborg.se

Vårt Göteborg finns även som tidning. För information ring redaktionen 031-6110 14.

VÅRT GÖTEBORG UTKOMMER
nästa gång i september

POSTADRESS

Vårt Göteborg
 404 82 Göteborg

E-POST

redaktionen@vartgoteborg.se

WEBBADRESS

www.vartgoteborg.se

ANSVARIG UTGIVARE

Ulf Källström
 031-61 10 00

CHEFREDAKTÖR

Klas Eriksson
 031-61 10 14

WEBBREDAKTÖR

Carin Smederöd
 031-10 53 90

PRODUKTION

Williams Information ab
 031-10 53 92

TRYCK

Svenska Tryckcentralen

DISTRIBUTION

Posten AB

Om tidningen uteblir ring 031 - 62 35 24 eller e-posta:

peter.stiernspetz@posten.se

Det går också att läsa – och lyssna på – hela tidningen på internet.

ANNONSFÖRSÄLJNING

Torbjörn Frisk
 031-12 02 50

OMSLAGSBILD

Nasra Ahmed och Roland Smith är med i Gårdstensbostädernas styrelse och har därför stort inflytande över hur deras stadsdel utformas. Med på bilden är också Nasras yngste son Jonis. Foto: Cicci Jonson

Boendet angår alla

KRING MÅNADSSKIFTET augusti/september arrangeras en bostadsutställning i Göteborg. Den blir av relativt måttfull omfattning, betydligt mindre än exempelvis den som genomfördes i Malmö för några år sedan.

Boende är något som angår alla, och som diskuteras ur en rad synvinklar: som hemlöshet, stadsförnyelse, arkitektur, tillgänglighet, kostnadsskillnader mellan upplåtelseformer – och förstås bristen på bostäder, som nu är i centrum för bostadsdebatten.

I vårt land har vi huvudsakligen en hög boendestandard, men så har det långt ifrån alltid varit. För femtio år sedan bodde fortfarande en mycket stor del av Göteborgs befolkning i omoderna enrumslägenheter, som saknade såväl centralvärme som varmvatten, badrum och WC. Det är något man snabbt tycks ha glömt bort idag.

Detta faktum låg också bakom det omfattande bostadsbyggande som växte fram under efterkrigstiden. Mycket blev också bra, men med facit i hand ser man att en del kunde gjorts annorlunda, och bättre. De flesta av oss som växte upp i en stadsdel som Landala sörjde inte särskilt när de husen revs. Då handlade debatten mest om att antingen totalsanera, eller bevara med dålig standard. Att bevara och bygga om till modern standard dömdes ut som oekonomiskt av de flesta i branschen.

Men när man nu ser vad exempelvis Familjebostäder åstadkommit i Majorna och Kungsladugård, blir man

mer skeptisk till de dåtida utsagorna om den totala omöjligheten att bygga om Landala. Visserligen var husen där äldre, och i sämre skick än de i Kungsladugård och Majorna, men till skillnad mot exempelvis Annedal stod de flesta av landshövdingehusen i Landala på stabila grund, ofta på berg. Sättningskadorna var inte så omfattande.

Att Haga till stor del kunde bevaras och byggas om, berodde inte minst på att Riksantikvarien ordnade fram extra – och ekonomiskt gynnsamma – lån. Och resultatet blev bra; en attraktiv stadsdel inom den gamla stadsplanens skala och gatunät, även om också här en del av husen måste rivras. Landala hade otur, som sanerades ”för tidigt”.

Men det är historia. Nu gäller det att se framåt, lära av det som gjorts – och kanske också låta sig inspireras av det som finns att se i Amhult, Eriksberg och Gårdsten. Och det är fri entré till boställningen där.

JÖRGEN LINDER

Kommunfullmäktiges ordförande

I 2

I 6

24

Unga i eget fullmäktige

De 78 ledamöterna i Göteborgs första ungdomsfullmäktige har haft sitt första möte. Där utsåg de bland annat tolv arbetsgrupper inom olika områden som de vill påverka. Under sommarlovet ska de förbereda de förslag som ska läggas fram i höst.

I 2-I 3

Jobb i utbyte mot bidrag

På nystartade Äpplet JobCenter i Biskopsgården ställs det krav på arbetslösa som får socialbidrag. De som kommer till Äpplet får hjälp av en jobbcoach – och löfte om praktikplats eller utbildning inom 14 dagar.

I 4

Nya soptunnor – lättare jobb

När villor och radhus får nya, mer lätthanterliga, soptunnor får renhållningsarbetarna en bättre arbetsmiljö. Tynnered och Älvsborg är först ut med att byta till sopkärl som gör tömningsarbetet lättare. Näst på tur står Askim.

I 6

Grupparbete: Södra Älvstranden

Arbetet med hur Södra Älvstranden ska utvecklas går vidare. Fem lag bestående av vanliga göteborgare och projektledning ska få presentera var sitt förslag. Metoden har inte prövats i stadsplanering i Sverige tidigare.

I 8

Boendet ur historiskt perspektiv

Ur ett historiskt perspektiv är boendekvalitet ett relativt nytt begrepp. Diskussioner om hur ett bra boende skulle utformas började på 1930-talet. I Göteborg blev Guldheden det första området som utgick från de idéerna.

22

Jobbet är en fest...

Gunilla Klasson tycker att hon hennes jobb är som att vara på fest. Hon är en av Gatu-bolagets 45 trafikvärdar. Vid större evenemang, som till exempel Göteborgsvarvet, finns hon ute på stan för att informera om till exempel p-platser och kollektivtrafik.

24

INNEHÅLL

Göteborgs Stad

■■■ **GÖTEBORGS STAD BESTÅR** av 41 förvaltningar och 28 kommunala bolag. De 21 stadsdelsförvaltningarna ansvarar var och en, inom sitt geografiska område, för förskola, skola, äldreomsorg, hemsjukvård, handikappomsorg, individ- och familjeomsorg samt fritid och kultur. Dessutom finns förvaltningar med ansvar för gymnasieskola, vuxenutbildning, stadsbyggnad, trafikplanering, kultur, vatten- och avlopp, miljö, konsumentfrågor, park och natur, idrotts- och föreningsfrågor med mera. De kommunala bolagen omfattar bland annat hamn, energi, renhållning, återvinning, gatuunderhåll, förvaltning av bostäder, nöjen och turism. Totalt har staden cirka 45 000 anställda varav drygt 70 procent arbetar inom stadsdelarna.

Mer information finns på: www.goteborg.se eller tel: 61 10 00

Göteborgs Stad har ansvar för att det byggs bostäder, att de byggs på lämpliga platser och med en viss kvalitet. Dessutom ansvarar kommunen för att personer, som av olika skäl inte själva kan ordna sitt boende, har tak över huvudet.

Sedan slutet av 1980-talet har byggandet av bostäder i Göteborg gått på lågvarv, men de senaste åren har det tagit fart igen. Nya bostadsområden växer upp och gamla stöps om. Den som inte varit vid Torslanda gamla flygfält, på Norra Älvstranden eller i Gårdsten på några år känner knappt igen sig. Just dessa områden är arenor när den nationella utställningen Bo i Göteborg öppnar den 25 augusti. Då finns det chans att ta del av den förnyelse som skett i delar av staden. En förnyelse som inte bara handlar om byggnader utan minst lika mycket om de mänskliga värdena i boendet.

NORRA ÄLVSTRANDEN

AMHULT

GÅRDSTEN

Foto: Niklas Bernstone

Nationell boställning i Göteborg

Tre områden värda att visas

På några år har ett före detta flygfält, ett gammalt varvsområde och en betongföroret förvandlats till attraktiva bostadsområden. Det har blivit så bra att bostads- och byggföretag i Göteborg vill visa upp dem för alla.

► Det är alltså Amhult i Torslanda, Norra Älvstranden och Gårdsten som är huvudattraktionerna på utställningen Bo i Göteborg som öppnar i slutet av augusti.

– Vi tyckte det var dags att lyfta fram arbetet med att förnya och utveckla staden och fastigheterna, säger Bertil Rignäs, VD för Egnahemsbolaget och ordförande i styrgruppen för Bo i Göteborg.

Utställningen är ett brett samarbete mellan företag och organisationer i byggbranschen. Tidigt bestämde man sig för att göra en utställning som utgår från projekt som var igång. Inget hus eller område skulle byggas bara för utställningens skull.

Tre inriktningar

De tre områden som valdes ut står för olika inriktningar – trädgårdsstaden, miljonprogrammets nya ansikte och livet vid kajerna. Det innebär att utställningen och kringarrangemangen handlar om hur det är att bo i Amhult, Gårdsten och på Norra Älvstranden. De arkitektoniska och tekniska lösningarna har

också sin plats på Bo i Göteborg, men betoningen ligger på de mänskliga värdena i boendet.

– Det bärande temat är igår, i dag och framtid, men varje område kommer också att ha sitt eget tema som de ordnar olika aktiviteter kring, säger Chatrine Fritzell, projektledare för Bo i Göteborg.

Kurser och konst

Det blir till exempel skulpturvandringar på Norra Älvstranden, debatter om miljonprogrammet i Gårdsten och historiska utgrävningar i Amhult som besökarna kan delta i. Hyresgästerna i Gårdsten berättar själva om förändringsarbetet som många av dem är mycket involverade i. Vid Norra Älvstranden blir närheten till vattnet och ostindiefararen Göteborg ett säkert dragplåster och i Amhult kan trädgårdsentusiasterna njuta av uteplatser designade av kända trädgårdsprofiler. Dessutom finns det givetvis möjlighet att gå in i visningslägenheter och hus i respektive område.

Visa upp en levande miljö

Tanken är alltså att Bo i Göteborg ska visa hur bostadsbolag, byggare och arkitekter samverkar för att möta de behov och önskemål som finns om ett bra boende. Dessutom vill man göra det i en levande miljö som inte kommit till bara för att visas upp på en utställning.

– Det är vad som skiljer oss från tidigare bomäs-

sor. Inget av områdena har skapats för att visas upp. Amhult, Gårdsten och Norra Älvstranden hade funnits även utan Bo i Göteborg. Men nu lyfter vi fram dem som exempel på vad som gjort Göteborg till föregångare inom stadsförnyelse och fastighetsutveckling, säger Bertil Rignäs. ■

ELISABETH GUSTAFSSON

FAKTA

- Bo i Göteborg pågår mellan 25 augusti och 4 september. Utställningen kommer att vara öppen alla dagar mellan klockan 10 och 20. Det blir fri entré till utställningsområdena och många aktiviteter, till exempel skördefest och inredningstips.
- Bussar kommer att gå i en slinga mellan områdena. Vad bussresan kommer att kosta är inte klart ännu.
- Ett antal seminarier hålls på Hotell 11/Eriksbergshallen på Norra Älvstranden. De vänder sig i första hand till branschen, men alla är välkomna. Kostnaden är 1 600 kr per seminarium.
- Mer om utställningen, aktiviteterna och seminarier finns att läsa på www.boigoteborg.se.

Planerade bostäder 2005-2006

Runt om i Göteborg byggs bostäder. Nya hus växer upp och andra byggs om eller till så att fler lägenheter skapas. Till och med 2007 beräknas nyttillskottet bli mellan 2 000 och 2 400 lägenheter per år. Att bygga hus kan vara en lång process. Planarbetet tar normalt ett år och därutöver kommer tid för överklaganden och prövningar i högre instans. I potten för överklagade planer ligger ständigt omkring 1 000 lägenheter.

Här kan du se vad som är på gång i din stadsdel under 2005 och 2006. På www.fastighetskontoret.goteborg.se kan du läsa mer om projekten.

BR = bostadsrätt

HR = hyresrätt

ÄR = äganderätt

Askim

Lekekullevägen, 24 läg. i flerbostadshus, HR

Östra Trollåsen, 33 småhus, ÄR.

Söder om Askimsbadet, 10 småhus, ÄR

Billdals Kyrkby, 57 läg. i flerbostadshus, BR/ÄR

Kopparåsvägen, 5 småhus, ÄR

Lyckhem, 40 småhus, ÄR, 30 läg. i flerbostadshus, HR

Backa

Skogaberget, 13 småhus, ÄR

S:t Jörgens Park, 50 läg. i flerbostadshus, BR, 50 småhus, ÄR

S:t Jörgens Port, 90 läg. i flerbostadshus, BR

Båtsman Hisings Gata, 25 småhus, BR

Centrum

Bomgatan, 30 läg. i flerbostadshus, HR

Johannesörten, 66 läg. i flerbostadshus, HR

Södra Gårda, 90 läg. i flerbostadshus, BR

Gunnared

Storås Ängar, 110 småhus, BR/ÄR

Kryddvägen, 10 småhus, ÄR

Salviaterassen, 44 småhus, BR/ÄR

Härlanda

Brattåskärsvägen, 64 läg. i flerbostadshus, BR

Högsbo

Kaverös, 40 läg. i flerbostadshus genom påbyggnad, HR

Kortedala

Nordvästra Kviberg, 29 småhus, ÄR/BR

Kärre-Rödbo

Östra Fagerdal, 57 småhus, BR/ÄR

Smedlyckan, 9 småhus, ÄR

Ellesbovägen, 18 småhus, ÄR

Lundby

Hjalmar Brantingsplatsen, 50 läg. i flerbostadshus, BR

Hildedal, 56 småhus och 106 läg. i flerbostadshus, BR

Sörhallstorget, 165 läg. i flerbostadshus, BR

Västra Sannegårdshamnen, 346 läg. i flerbostadshus, HR/BR

Bratteråsparken, kontorsfastighet byggs om till trygghetsboende för äldre, 97 lägenheter, HR

Juvelkvarnen på Eriksberg, 100 läg. i flerbostadshus, BR

Stapelbädden, 100 läg. i flerbostadshus, HR

Lärjedalen

Fanjunkarens Lycka, 11 småhus, ÄR

Skiljebacken, 11 småhus, ÄR

Fortsättning på nästa uppslag ►►

Barnbarnen lockade dem till Göteborg

Efter fem år tröttnade de på att "halvårspendla" mellan spanska solkusten och huset i Varberg.

När Berit Wahlström och Lennart Sjölin ville komma närmare barnbarnen i Göteborg blev en tvåa i Parkhuset på Norra Älvstranden lösningen.

► Det känns som om det var meningen att de skulle hamna här. När de för två år sedan besökte Älvstranden drog barnbarnen in dem i ett tält där Norra Älvstranden Utveckling AB visade sina byggprojekt (och bjöd på bananer). Lennart skrev på en intresseanmälan utan att ha tänkt igenom saken.

– När vi plötsligt fick ett brev med uppmaning att välja lägenhet hade vi inte ens bestämt oss för att sälja huset i Varberg, berättar Berit.

De kände dock att det var dags att förändra tillvaron. Vintrarna i Spanien var visserligen behagliga, men de längtade efter barnbarnen. Därför tackade de ja och valde en tvåa i markplan i "Parkhuset", nära Sannegårdshamnen.

– Uteplats var en förutsättning för att vi skulle trivas i lägenhet, säger Lennart och Berit instämmer.

Berit Wahlström och Lennart Sjölin tar en fika på sin uteplats.

Norra Älvstranden fortsätter växa

Norra Älvstranden fortsätter att växa i snabb takt. Den byggetapp som pågår just nu är västra sidan av Sannegårdshamnen. Vid årsskiftet 2007/2008 är etappen helt klar och då har 1 000 nya lägenheter byggts.

► Västra Sannegården ska, när det är färdigt, knyta samman Eriksbergsområdet med Östra Sannegården. För den som inte besökt denna del av staden på ett tag rekommenderas en tur med stombuss 16. Den erbjuder en "visning" av i princip hela den del av Älvstranden som exploateras.

Norra Älvstrandens Utveckling, NUAB, är spindeln i nätet när Göteborgs eget waterfront-område

Och trivs gör de. De flyttade in i slutet av förra sommaren och från sina fönster och sin uteplats har de kunnat följa byggnation och anläggningsarbeten i området. Uteplatsen gränsar till en park med en nyanlagd damm. Sörhallsberget ger också grönska.

– På kvällarna är området väldigt upplyst. Ser ni de tre bänkarna där borta? Det är ljusbänkar som lyser i blått på kvällarna, berättar Lennart.

Från sin uteplats ser de en bit av älven och de ser både Amerikaskjulet och sjömanshustrun.

– Jag promenerar utefter hela kajen varje dag, säger Berit som låter bilen stå och tar Älvsnabben eller stombussen när hon ska över till centrum.

Lennart, som är Volvopensionär och ägnar mycket fritid åt Volvo Lastvagnars veteranfordonsklubb, har också läst på lite om områdets historia.

– Det var faktiskt kolhamn i Sannegårdshamnen förr i tiden, berättar han.

Både Berit och Lennart anser att man måste våga ifrågasätta sitt boende då och då – och anpassa det efter ålder och behov.

Nu ville de vara nära barnbarnen. De ville också ha ett bekymmersfritt boende. Därför valde de en hyreslägenhet.

– Nu tänker vi bo kvar här, säger de. ■

MONICA ROSSING

FAKTA

► Parkhuset är ett av Sveriges första miljödeklarerade hus. Det har planerats och byggts för att ge mindre miljöpåverkan än hus byggda med konventionella metoder och material. Man har undvikit produkter som innehåller onödiga kemikalier och material som är eller tros vara negativa för miljö och hälsa. Där man ändå varit tvungna använda kemikalier har de dokumenterats, för att kunna bytas ut senare.

För Berit Wahlström och Lennart Sjölin innebär kvaliteten i boendet ett bra läge, bra kommunikationer och närhet till affärer. Allt det har de i Sannegårdshamnen. Foto: Cicci Jonson

Nu hålls tempot i bostadsbyggandet

De senaste två åren har det byggts i genomsnitt 2 000 nya bostäder per år i Göteborg. Så mycket har inte byggts sedan början av 1980-talet.

– Ett tillskott på ett par tusen nya lägenheter om året stämmer väl med befolkningsutvecklingen, säger Peter Junker, chef för Fastighetskontorets bostadsavdelning.

► Att det byggdes mycket få nya bostäder, framför allt flerfamiljshus, under 1990-talet har flera orsaker. Avregleringen av de statliga stöden, fastighetskrisen och de höga räntorna är några av dem. Dessutom stod hundratals lägenheter tomma i ytterområdena.

I dag finns det knappt en ledig hyreslägenhet i Göteborg. Priserna på bostadsrätter ligger på över 15 000 kronor per kvadratmeter i genomsnitt. För att kunna köpa en villa krävs ofta stora lån. Men eftersom räntorna är låga saknas sällan köpare.

Trycket på bostadsmarknaden är alltså hårt och många vill ha en lägenhet. Exakt hur många är det

ingen som vet, men efterfrågan är större än tillgången, säger Stephan Cedergren, som arbetar på stadskansliet med boende- och stadsbyggnadsfrågor.

– Det finns ett mål i kommunens budget om att 8 000 nya bostäder ska byggas från 2003 till och med 2006, det vill säga den pågående mandatperioden. Prognosen pekar på att nettotillskottet av bostäder kommer att bli 8 300, säger han.

Förtätning har fördelar

Nettotillskott betyder att det inte bara handlar om nybyggda hus. Det byggs också lägenheter på tidigare oinredda vindar, i före detta kontors- och industrilokaler och över parkeringsgarage.

– En strategi är förtätning, att bygga där det redan finns gator, service, skolor, kollektivtrafik och så vidare. Det är bäst både kommunalekonomiskt och miljömässigt, säger Stephan.

Han får medhåll av Peter Junker på Fastighetskontoret som ansvarar för hur kommunens mark används.

– Göteborgs Stad äger mycket mark, både centralt och längre ut. Det är en bra förutsättning för att kunna styra byggandet, säger Peter.

En målsättning är att det i ett bostadsområde ska finnas både hyresrätter, bostadsrätter och småhus. Ett fåtal byggherrar, i stort sett bara de kommunägda bostadsföretagen, vill bygga hyresrätter eftersom det är svårt att få ekonomi i dem.

– Men genom att i nya områden bygga med olika upplåtelseformer kan hyresrätten få bättre villkor, säger Peter.

Två sådana områden är till exempel Amhult i Torslanda och Norra Älvstranden. I planerna för kvarteret Venus i norra Gårda ingår det också både bostadsrätter och hyresrätter. I nordost kompletteras bebyggelsen med småhus och bostadsrätter.

Stort intresse från byggbolagen

Peter Junker tror att byggandet kommer att hålla i sig. Intresset för att få byggrätter är stort från byggbolagen.

– Efter avregleringen sker själva byggandet på marknadens villkor. Det vi ska göra är bland annat att styra utvecklingen så att det finns olika slags bostäder i alla stadsdelar. ■

ELISABETH GUSTAFSSON

- **Lärjedalen** (fortsättning)
Ströms Väg, 15 småhus, ÅR
Aronsbergsvägen, 16 småhus, ÅR
T-vägen, 10 småhus, ÅR
Bergums Prästgårdsväg, 10 småhus, ÅR
Olofstorps Centrum, 20 läg. i flerbostadshus, HR

Majorna

- Oktanten, 50 läg. i flerbostadshus, BR
Banehagsgatan, 85 läg. i flerbostadshus, BR

Styrsö

- Vrångö Djupvik, 8 småhus, ÅR
Brännö, 5 småhus, ÅR

Torslanda

- Lysevägen, 25 läg. i flerbostadshus, HR
Amhult Centrum, 130 läg. i flerbostadshus, BR
Amhult Trädgårdsstad, 132 läg. i flerbostadshus, HR

- Norr om Amhults by, 35 småhus, BR/ÅR
Amhult Snäckeberget, 38 småhus, ÅR
Öster om Bottnevägen, 65 småhus, BR/ÅR
Noleredsvägen, 12 läg. i flerbostadshus, HR
Norr och söder om Lilleby Bäckedalsväg, 20 småhus, ÅR

Låssby, 35 småhus, ÅR

- Fågleviksvägen, 14 läg. i flerbostadshus, HR, 25 småhus, BR/ÅR

Lilleby Höjd, 8 småhus, ÅR

Tynnered

- Juteskärgsgatan, 10 småhus, BR/ÅR
Åkereds skolväg, 20 seniorbostäder, BR

Älvsborg

- Stora Billingen, 25 småhus, BR
Örnfelts Väg, 35 läg. i flerbostadshus, HR

Örgryte

- Mäster Johansgatan, 52 läg. i flerbostadshus, HR
Smörgatan, 35 läg. i flerbostadshus, HR/BR
S:t Sigfridsgatan, 30 läg. i flerbostadshus, BR
Töpelsgatan/Lillatorpsgatan, 12 läg. i flerbostadshus, BR
Kärralundsgatan, 16 läg. i flerbostadshus, BR
Vävskedsgatan, 28 läg. i flerbostadshus, HR
Källa: Göteborgs Stad, Fastighetskontoret

Se mer av Göteborg

■ I samband med utställningen Bo i Göteborg ger stadsbyggnadskontoret ut Stadsbyggnadsguiden, ett häfte och en karta där uppmärksammade stadsbyggnadsprojekt i Göteborg presenteras. Under Bo i Göteborg ordnas guidade bussturer som utöver Amhult, Norra Älvstranden och Gårdsten går till bland annat Universeum, Världskulturmuseet, Chalmers, Vasastaden och stadsdelar med landshövdingehus. Bussturerna går från centrala Göteborg två gånger per dag och kostar 100 kronor. Då ingår den nytviva Stadsbyggnadsguiden. Biljetter för enskilda och grupper kan beställas och köpas på Stadsbyggnadskontoret, Köpmansgatan 20, tel 61 10 00, fram till att Bo i Göteborg börjar, därefter i "botältet" Nils Ericsonsplatsen. Den som vill kan köpa Stadsbyggnadsguiden för 20 kronor.

■ ■ ■ Hur söker man lägenhet i Göteborg? Hur går det till att få bygglov? Hur fungerar boendeparkering? Var i Göteborg finns det odlingslotter? På länken Bygga & Bo på www.goteborg.se finns svar på det mesta om boende.

Foto: Liljewall arkitekter

Foto: Christer Hallgren

Gårdsten före och efter. Längorna av höga, kompakta huskroppar har förvandlats till ljusa och moderna hus.

Från miljonprogram till modern stadsdel

Solhus, höghuslängor ombyggda till terrasshus, ljusare husfasader, upprustade gårdar och nya småhus. Gårdstens förvandling är påtaglig.

► – Det viktigaste är ändå att de boende själva är med och utvecklar stadsdelen, säger Stina Fransson, Gårdstensbostäders VD.

I visionen "Gårdsten 2007" beskrivs hur Gårdsten ska förvandlas från ett slitet miljonprogramsområde till en levande och modern stadsdel, anpassad efter de boendes behov.

– Det mesta är redan genomfört. Det är roligt att se en vision bli verklighet, säger Stina Fransson.

Gårdstensbostäder är inget "vanligt" kommunalt bostadsbolag. När det grundades 1997 var uppdraget att rusta upp och utveckla Gårdsten, samt att låta de boende vara med och ha inflytande. Därför har

man en styrelse där alla (utom ordföranden) är boende.

– Det handlar om att överlämna makt till de berörda och att hitta metoder för inflytande och delaktighet, menar Stina Fransson.

Hon menar att inflytande leder till ett engagemang för samhället i övrigt.

– Här är folk med och tar ansvar i vardagen. Det är delaktigheten som har gjort att det har blivit så bra, säger hon.

Att stadsdelen ska vara en av arenorna på boställningen i höst är ett betyg på att de lyckats.

– Vi är jättestolta över att just Gårdsten är med. För oss är det en sorts examen. Vi vill att varenda göteborgare ska komma hit och se vilka kvaliteter området har. Det finns många felaktiga och negativa myter om stadsdelen. ■

FRÅGAN

Vi frågade fem Gårdstensbor: Vad är bra med Gårdsten?

Ali Hussein, 16:
– Jag har många kompisar här och centret är bra. De senaste åren har det blivit bättre och lugnare än förut.

Anna Johansson, 27:
– Lägenheterna är ganska bra och det är rätt barnvänligt. Vi har fått barn och söker större lägenhet. Det är svårt att få en i Gårdsten, så vi kanske flyttar.

Kavi Kasem, 18:
– Det är ett fint område med fin natur. Bostäderna är bra och de kommer snabbt om man ringer om service.

Kristian Berndtsson, 23:
– Det har blivit lite finare här, vi bor i de omgjorda terrasshusen. Men, det är fortfarande för mycket betong.

Kiran Singh, 40:
– Lägenheterna är bra och det är rent i området. Men, jag skulle vilja ha fler affärer och ett centrum.

Sök lägenhet på Boplats Göteborg

■ Allt fler fastighetsägare annonserar ut sina lediga hyreslägenheter på Boplats Göteborg. Under 2004 annonserades mer än 6 000 lägenheter ut vilket var 1 200 fler än året före.

Boplats Göteborg är ett bolag som ägs gemensamt av Göteborgs Stad, de tre stora kommunala bostadsföretagen och Fastighetsägarna i Göteborg, sammanlagt cirka 1 200 fastighetsägare. Till-

sammans äger och förvaltar de 97 procent av alla hyreslägenheter i Göteborg.

På Boplats Göteborg kan man kostnadsfritt söka lägenheterna som annonseras ut. Det är alltså inte fråga om någon kö, utan man anmäler sitt intresse till den hyresvärd som har en ledig lägenhet. Sedan är det värden som avgör vem som erbjuds lägenheten.

Roland Smith
och Nasra
Ahmed är med
i Gårdstensbos-
tädens styrelse.
Foto: Cicci
Jonson

De är med och förändrar Gårdsten

Det bor cirka 7 000 människor i Gårdsten. Två av dem är Nasra Ahmed och Roland Smith. De är med och bestämmer hur stadsdelen ska se ut.

– Det är inte så vanligt att man blir tillfrågad om man vill vara med och påverka tillvaron, säger Nasra.

► Roland är pensionär och har bott i samma lägenhet i Gårdsten sedan 1971. Då var Nasra inte ens född. Hon kom hit som flykting i början av 90-talet. Sedan dess är Gårdsten även hennes hembygd.

Nasra har suttit i Gårdstensbostädens styrelse i drygt fem år och är troligen en av dem som vet mest om stadsdelens förvandling. Roland är ny i styrelsen sedan i mars, men har ett långt perspektiv på utvecklingen av området.

Självklart att tacka ja

För båda var det självklart att tacka ja till en styrelseplats.

– Jag var redan engagerad i området när jag blev tillfrågad. Jag bryr mig inte bara om mig själv och mina barn – det har jag med mig från mitt land. Mina grannar och barnens lekkamrater är också en del av mitt liv, säger Nasra.

Roland är en av dem som inte flyttade när Gårdsten blev ett slitet problemområde. På sina hundpromenader har han följt upprustningen, bland annat de prisbelönta solhusen, med glastak som värmer upp vattnet.

Nu ser han fram emot att arbeta med stadsdelens framtid.

– Styrelsen består av ordförande och sex ledamöter, fem män och två kvinnor. Just nu är vi tre som är födda i Sverige och fyra utlandsfödda, berättar han.

Svårt med färgval

Nasra har till exempel varit med och bestämt färgen på terasshusen.

– Vi hade världens liv i styrelsen om färgen på husen, säger hon och skrattar. Vi diskuterade och vi röstade.

Även övriga boende är med och fattar beslut om olika saker, som hur det ska se ut på just deras gård. Många hus har också fått egen bastu och festlokal.

Roland berättar att Gårdstensbostäder satsar både på små ungdomslägenheter och seniorboende, som blivit mycket populärt. Den uppgång där han själv bor ska byggas om till ett sådant.

Eftersom Gårdstensbostäder har ett brett ansvar för stadsdelen tar styrelsen även itu med annat än byggprojekt.

”Mina grannar och barnens lekkamrater är också en del av mitt liv”

Nasra Ahmed, ledamot
i Gårdstensbostäder styrelse

– Vi pratar om våra ungdomar och om arbetslösheten. Vi har bjudit in polisen till våra möten och även stadsdelschefen. När vi säger ”Gårdstensbostädens styrelse vill träffa dig” – då kommer han, berättar Nasra.

Hellre medborgare än politiker

Folk brukar fråga om hon ska bli politiker, men då svarar Nasra att hon hellre är medborgare. I styrelsen känner hon att hon gör en viktig insats.

– Jag har aldrig känt mig överkörd. När vi ska besluta om något och diskuterar kan jag göra min röst hörd. Ordföranden säger ”...men Nasra är inte nöjd” och jag får förklara varför, säger hon och tillägger:

– Varje gång jag går därifrån känner jag att jag gjort något för mina medmänniskor. ■

MONICA ROSSING

Foto: Cikki Jonson

Nanette Knutsen och barnen Alexander och Lizette ångrar inte beslutet att flytta till Amhult

De har hittat hem till Amhult

Gärna lägenhet, men då måste det finnas en uteplats. Familjen Knutsen bodde så i Tuve, men hade många band och sociala kontakter i Torslanda. Så när mamma Nanette fick höra talas om Amhult Trädgårdsstad, tvekade hon inte en sekund.

► För ett tag sedan meddelade kvartersvärden att det fanns blomsterlökar att hämta för den som ville. Nanette Knutsen var inte nödbedd. Och häromdagen delades örtplantor ut. Nanette öppnar dörren till uteplatsen och visar.

– Alltså, jag älskar att kunna odla och pyssla ute. Det räcker med en liten plätt, då hinner man med det, säger hon och rabblar förtjust upp sitt övriga minisortiment av potatis, rädisor, sallad och jordgubbar.

När havet och naturen

Åskan hänger i luften, försommarens färger är skarpa. Utanför Amhult Uppegårds uteplats ligger en vildvuxen äng, och bortanför skimtar en bondgård. Vinden för med sig den friska och fuktiga doften från havet.

Nanette Knutsen flyttade in i sin lägenhet i au-

gusti tillsammans med sina två tonårsbarn Alexander och Lizette, och tycker att hon fattat ett av sitt livs bästa beslut. Trots att hyran för den knappt hundra kvadratmeter stora fyran med uteplats närmar sig niotusen i månaden.

– Vi ville tillbaka till Torslanda för vi har alltid trivts så bra här. Barnen har sina kompisar här, jag jobbar på Volvo, syrran och hennes man bor i närheten och vi brukar åka med dem ut med deras fina båt. När jag fick höra talas om att Bostadsbolaget skulle bygga hyreslägenheter här så kändes det självklart, säger Nanette.

Tillbaka till rötterna

Eget hus har aldrig lockat, det är för mycket ansvar. Samtidigt har Nanette alltid velat bo nära naturen, och ha en plätt för bara fötter och morgonkaffe. De bodde ett tag i Tuve, med uteplats mot skogsbrynet och trivdes bra, bortsett från det faktum att de alltså ville tillbaka till sina rötter och sociala sammanhang.

Att Amhult hade tillägget Trädgårdsstad passade därför familjen Knutsen som hand i handske. Nanette är imponerad av hur mycket Bostadsbolaget satsar på att leva upp till sin idé. Massor av träd, buskar, blommor, till och med en park är under uppförande. Att huset har öppen planlösning med högt i

tak uppskattar hon också, liksom att badrummen har tvättmaskin och torktumlare.

– Att husen är gjorda i sten och målade i olika färger ger utomlandskänsla. Lite Skagen, och det älskar jag. Och grinden på framsidan, den är ju så söt, tänk att ha en egen liten grind att stänga om sig...

Vill aldrig flytta härifrån

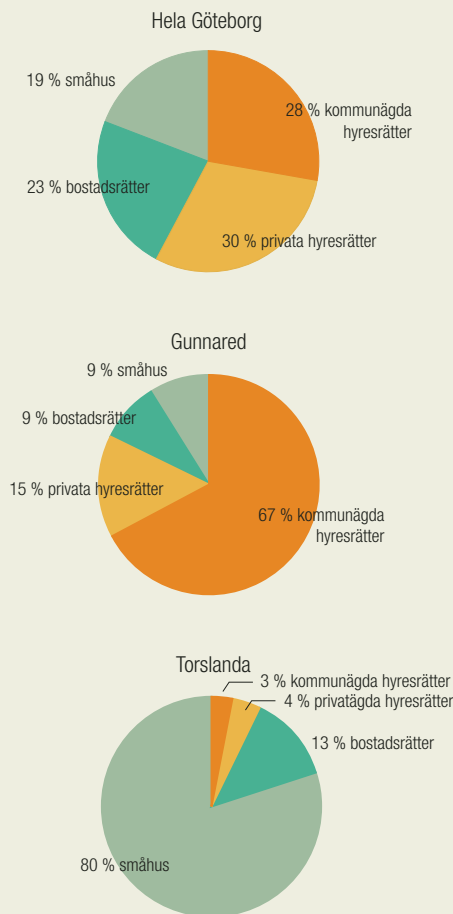
Så här borde alla ha möjlighet att bo, tycker hon. I en grönskande miljö med möjlighet att odla, och med vackra detaljer att vila ögonen på. Där det är nära både till naturen och tätortens alla bekvämligheter. Där det är enkelt och tryggt att ha kontakt med sina grannar, och man vet vilka barnens kompisar och deras föräldrar är. Ingredienser som för Nanette Knutsen sammanfattar boendekvalitet.

Men smakar det, så kostar det. Och visst är det dyrt att bo i Amhult, det är inte ett boende som vem som helst har råd med, konstaterar hon. Samtidigt är det ett pris hon själv är beredd att betala för sin egen och barnens trivsel.

– När de väl flyttar hemifrån, ska jag se till att i god tid ha ställt mig på kö för en mindre och billigare lägenhet. För flytta härifrån, det tänker jag aldrig göra! ■

PERNILLA FREDHOLM

Fördelning på olika boendeformer i hela Göteborg samt stadsdelarna Gunnared och Torslanda som visar på skillnaderna i boendeformer inom Göteborg.

Källa: Förvaltnings AB Framtiden

FAKTA

- ▶ Amhult bostadsområde har växt fram där Torslanda flygfält en gång i tiden fanns. Här byggs både lägenheter och fristående villor, och Bostadsbolaget står för områdets enda hyresrätter.
- ▶ I Bostadsbolagets Trädgårdsstad kommer totalt 300 lägenheter att byggas, och sista inflyttningen sker under hösten 2005. Husen är byggda i två våningar, och det finns allt ifrån ettor för 4 520 kronor i månaden till femmor med en hyra på 9 832 kronor. Bebyggelsen är varierad. Alla entréer är vända mot gatan för att skapa trygghet när det är mörkt, och man har häckar för att skapa en privat zon mellan trottoarer och husfasader.
- ▶ Begreppet trädgårdsstad innebär att området präglas av småskalig, sammanhållen bebyggelse där gränsen mot omgivningen är tydlig och där trädgård och grönska är centrala inslag. I Amhult är det gott om uteplatser, odlingslotter, gemensamma små grönområden med bänkar och lekplatser liksom en större park. Flera nya bostadsområden i Göteborg byggs efter denna princip.

Helhet och variation – nyckelord i byggplaneringen

– Ett bostadsområde ska innehålla så mycket mer än bara bostäder för att ha god kvalitet. I dag planerar vi för en blandad stad, en helhet med variation.

Det säger Jöran Bellman, arkitekt på stadsbyggnadskontoret i Göteborg.

▶ När stadsplanerarna drar upp linjerna för de nya bostadsområdena är det andra ideal än miljonprogrammets som gäller.

– Då var vi väldigt präglade av att det skulle fram bostäder snabbt och på ett rationellt sätt. Det handlade om att möta det enorma behovet av bostäder, säger Stina Ejderoth-Linden, t.f. stadsbyggnadsdirektör.

Tillsammans med kollegan Sven-Olof Olsson har Jöran och Stina många års erfarenhet av stadsplanering. De var med under miljonprogrammets byggboom på 1960- och 1970-talet, nedgången därefter och nu återigen ett ökat byggande.

Ingen vill gå i gångtunnlarna

Då fanns även ett sätt att se på bilar och bostäder som inte fungerar i dag. Av säkerhetsskäl skulle bilar och människor skiljas åt. Bilar skulle köra på gatorna på utsidan av bostadsområdena och människor gå i gångtunnlar under gatorna. Gångtunnlar som ingen vill använda i dag eftersom de är otrugga. Och man går hellre på en upplyst gata med bilar än på en ödlig gångväg mellan husen.

– De senaste decennierna har vi blivit mer medvetna om det rumsliga när bostadsområden byggs. Hur man organiserar entrén till området, på vilket sätt man når sin bostad och att man ska känna sig trygg, säger Sven-Olof.

Det har lett till att områden som exempelvis Amhult kommit till. Tankarna på att bygga med ”trädgårdsstaden” som förebild har funnits länge.

– De finns till exempel i Änggården, på S:t Sigfridsgatan och i Landala egna hem. Det grundläggande är sol, grönt, måttlig skala och en varsam och noggrann rumsbehandling av gaturum och platser, säger Jöran.

Dessa faktorer finns egentligen alltid med i bilden

när bostäder planeras. Hur faller solljuset, vilka gröna stråk och områden finns att ta hänsyn till, hur ser den befintliga bebyggelsen ut? Hur tjocka, smala, höga kan de nya husen vara? Bullrar det från bilar och spårvagnar eller kan man sova med öppet fönster? Resultatet ser givetvis olika ut om det är en stor yta i glesbygd som ska bebyggas eller en liten tomt mitt i stan.

Varsam förtätning

Förtätning, att bygga nytt där det redan finns kollektivtrafik, service och annan infrastruktur, kräver mycket planering. Det gäller att vara väldigt varsam eftersom det blir ett ingrepp i människors invanda miljö.

– Tillsammans med andra aktörer i stadsdelarna gör vi särskilda studier för att få en överblick över ett helt område och på vilket sätt det går att få in fler bostäder. Det går ju inte att bara trycka ner ett nytt hus på en öppen yta, säger Stina.

Planer på förtätning stöter ofta på patrull hos de omkringboende. Men det kan också innebära att butiker och annan service i området får en chans att klara sig med ett större underlag. I många bostadsområden bor det i dag kanske en eller två personer i lägenheter där det för 30 år sedan bodde barnfamiljer. Det ger helt andra förutsättningar för den nära servicen.

Stadsbyggnadskontoret gör den övergripande stadsplaneringen i form av en översiktsplan. Den nu gällande heter ÖP 99. Över vissa områden görs fördjupade översiktsplaner och därefter detaljplaner.

– Vi gör också kvalitets- och gestaltningsprogram för områden som ska byggas. Ofta är byggherrarna med i det arbetet, säger Jöran.

Kvalitetsprogrammet anger inriktningen för området, medan det mer detaljerade gestaltningsprogrammet beskriver hur hus, gator och torg ska utformas.

– Där ligger vårt uppdrag – att se till helheten och att den yttre miljön håller god kvalitet. Den inre kvaliteten, i husen, är byggherrans ansvar, konstaterar Stina. ■

ELISABETH GUSTAFSSON

Nya bostäder sätter igång en flyttkedja

■ En nybyggd bostad leder till att fyra-fem hushåll får en ny lägenhet. Det visar studier av flyttkedjor, gjorda bland annat i nybyggda områden i Kviberg och Sannegårdshamnen. I slutet av kedjan finns ofta en eller flera unga personer som kan flytta hemifrån eller byta från en andrahandslägenhet till ett eget kontrakt.

– Studierna visar att det är klokt att bygga för dem som har lägenheter som ungdomar är intresserade av, säger Peter Junker, fastighetskontoret.

Eftersom det är svårt att bygga små, någorlunda centrala lägenheter med låga hyror är tanken alltså att bygga bostäder som attraherar dem som bor i de gamla husen.

– Ett sätt är till exempel att komplettera områden byggda på 1950-talet med hus med större lägenheter eller fler hus med hiss. Det kan locka dem som i dag bor i små tvåor och treor, men som vill bo kvar i stadsdelen. På så sätt frigörs bra, billiga lägenheter för ungdomar, säger Peter Junker.

Storsatsning på tillfälligt bo

Alla ska ha rätt till tak över huvudet, och efter flera månaders försening har äntligen kommunen öppnat Tillfället, med övernattningsplatser för hemlösa. Satsningen är en av de största som gjorts i Göteborg för utsatta människor, och förväntningarna är stora.

”Tanken är att alla som kommer in hit på ett eller annat sätt ska slussas vidare”

► Alla känner till huset. Få tycker nog att det är vackert. Men när nu Westsamhuset vid Partihallarna byggts om för att kunna ta emot hemlösa, så är det tanken som räknas. När Vårt Göteborg kommer på besök i slutet av maj har några gäster redan flyttat in, men det byggs och hamras fortfarande på de olika våningsplanen.

– Vi väntar fortfarande på fåtöljerna, annars är rummen här på våning sju och åtta färdiginredda, säger Micael Gustafsson, arbetsledare på Tillfället.

Enkelt och fräscht

En nybäddad säng, en garderob och lite hyllor, ett bord och något att sitta i. Enkelt men väldigt fräscht. Utsikten från de stora panoramafönstren är imponerande, även om det mest är företagslokaler och järnvägsspår man ser. Duschar och toaletter finns i korridorerna, liksom ett litet pentry där man kan laga enkel mat. Vi möter en kille som precis duschat och slinker in på sitt rum. Av de som flyttat in är det ingen som vill vara med och intervjuas, inte ens anonymt.

Just dessa våningsplan är till för hemlösa utan missbruksproblem, såsom flyktingar med uppehållstillstånd men som inte hittat någon bostad, studenter, personer som kanske väntar på någon form av behandlingsplats.

En våning bara för kvinnor

På de andra våningarna finns bland annat övernattning, olika typer av korttidsboende för missbrukare – till exempel en våning enbart för kvinnor, och en annan som riktar sig till par. Kommunens uppsökande verksamhet har också flyttat in, och så småningom tänker man öppna en vårdcentral i huset. Kommunen vill med Tillfället kunna samla verksamheterna för utsatta grupper på ett och samma ställe.

– Men Tillfället är ett korttidsboende, och ska inte vara något annat heller, poängterar Micael Gustafsson.

– Tanken är att alla som kommer in hit på ett eller annat sätt ska slussas vidare. Till egen bostad, eller till nästa steg om man är missbrukare. Det här

Samtidigt som de första hyresgästerna flyttat in på Tillfället, snickras det för fullt för att få klart det sista. När ombyggnaden är klar av Westsamhuset, kommer de åtta våningarna att hysa 105 platser för bostadslösa. Micael Gustafsson är arbetsledare på Tillfället.

huset får inte bli ett slutet system där folk flyttar mellan olika våningar och aldrig kommer härifrån.

Därför är det viktigt att de andra stegen i kedjan finns och fungerar, menar han. Som frivilligorganisationernas olika verksamheter och kommunens andra boenden.

Många överklaganden

En av de främsta anledningarna till att man öppnar Tillfället är bristen på lågtröskelboenden för missbrukare. Göteborgs Stad hade planerat bygga nya sådana boenden (inom ramen för Altbo) på olika platser i Göteborg. Många boenden stoppades av överklaganden.

Varför saknas det lågtröskelboenden, har antalet missbrukare ökat de senaste åren? Svårt att säga, me-

nar Micael Gustafsson. Problemet ligger snarare på en annan nivå, tror han. Bristen på bostäder har lett till mycket hårdare krav på hyresgästerna, vilket slår mot svaga grupper.

– Har man missbruksproblem eller för låga inkomster accepteras man inte på bostadsmarknaden på samma sätt som förut. De grupper som redan har det tufft kommer ännu mer i kläm, fler människor slås ut och hamnar lätt i en ond cirkel. Därför behövs ett ställe som Tillfället, där man kan få hjälp med det mest akuta och en möjlighet att komma vidare. ■

PERNILLA FREDHOLM

Foto: Cicci Jonson

Behovet av särskilt boende större än utbudet

Så många äldre som möjligt ska kunna bo kvar hemma. För att det ska vara möjligt måste boende och service fungera.

Även utbudet av bostäder för funktionshindrade måste breddas.

► Senior Göteborg är en ny utvecklingsenhet inom Göteborgs Stad som ska stödja arbetet i förvaltningar och bolag inför utvecklingen mot ett samhälle med allt fler äldre.

– Det handlar närmast om den stora 40-talistkullen. De är inte i behov av några insatser ännu, men vi arbetar långsiktigt, säger Kerstin Karlsson, samordnare på Senior Göteborg.

Givetvis har man som äldre ett eget ansvar för att anpassa sitt boende så att vardagen fungerar. Det kan till exempel handla om att flytta från sitt flerplanshus till enplanshus eller lägenhet. Kommunen ska dock se till att det finns stöd för dem som behöver det.

– Vårt uppdrag är att se hur vi kan göra det möjligt för fler att bo kvar hemma, säger Kerstin Karlsson.

Vad gäller funktionshindrade personer ligger ett ansvar på kommunen. Den som har ett funktionshinder som innebär att man är i behov av bostad med särskild service har rätt till det. Behovet måste dock utredas först.

– Behovet är större än det utbud vi har att erbjuda. Därför har kommunfullmäktige skjutit till pengar för en utbyggnad, säger Lars Eriksson på Stadskansliet.

Hittills har man nästan enbart erbjudit boende i gruppboende där 5–6 personer bor i ett eget hus. Det utbudet vill man nu bredda.

– Även inom den här gruppen finns det olika behov. För att få en större variation vill vi integrera bostäder i vanligt byggande, säger Lars Eriksson.

Det kan till exempel handla om att planera in en våning för funktionshindrade i nya bostadshus.

Planeringsarbetet har pågått i drygt ett år i fyra stadsdelnämnder, som ansvarar för var sin del av staden. ■

MONICA ROSSING

Fler Altbo ska snart börja byggas

■ Altbo, alternativt boende, är till för män och kvinnor med missbruksproblem eller någon form av boendesocial problematik. I dag finns cirka 1 000 lägenheter. Sedan flera år tillbaka finns planer för att bygga ytterligare 200 lägenheter på olika håll i Göteborg. På grund av överklaganden har bara det i Storås kunnat byggas.

Men nu är några fler på gång. Vid August Barks gata i Högsbo blir det 20 lägenheter med byggstart i augusti. Två månader senare påbörjas byggandet av 24 lägenheter vid Stora Åvägen i Sisjön. Dessutom byggs några lägenheter i anslutning till Gula Villorna i Alelyckan.

Lediga studentrum i korridor

■ Bostäder för studenter är en viktig fråga för Göteborg. I dag finns cirka 8 000 studentlägenheter, varav SGS Studentbostäder äger och förvaltar 6 500. Enligt högskolornas beräkningar behövs ytterligare 3 000 bostäder fram till 2010. En fördel med studentlägenheter är att de kan byggas på platser där det är svårt att bygga vanliga bostäder, eftersom studenterna inte behöver parkeringsplatser.

– Vi har byggt nästan 2 000 lägenheter sedan 2000 och planerar för att bygga lika många till, fram till 2010, säger Mats Odersjö, VD för SGS Studentbostäder. Andra aktörer förväntas bygga de resterande 1 000.

För första gången på många år finns det sedan i april 2005 lediga rum med kök i korridor.

– Det beror bland annat på att de program som de utländska studenterna går tog slut vid årsskiftet. Men till höstterminens start lär det att vara lång kö igen, säger Mats Odersjö.

Illustration: Ksritina Edgren

FAKTA

- På Tillfället finns totalt 105 platser, fördelat på olika typer av korttidsboende.
- Första våningen hyser TNE, tillnyktingsenhet, med 14 sängplatser.
- På andra våningen ska en vårdcentral öppnas inom kort, och våning tre och fyra har 30 platser för bostadslösa missbrukare.
- Våning fem hyser kommunens uppsökarverksamhet med 13 övernattningsplatser.
- På sjätte våningen finns verksamheten Alma, med 14 platser för kvinnor.
- Våning sju och åtta har 34 platser för bostadslösa utan missbruksproblem.

Ungdomarna hoppas kunna påv

Med ungdomsfullmäktige får de unga en röst i det politiska rummet. Nu har de äntligen haft sitt första möte, efter två år av förberedelser.

– Det gick över förväntan och nu har vi äntligen ett forum där vi kan samla alla ungdomar i stan, säger nyvalda ordföranden Katarina Wildfang.

► Nöjd är även Eva Looström, projektledare för ungdomsfullmäktige.

– Det känns bara jättebra, men jag var alldeles utmattad efteråt, säger hon.

Reaktionerna på det första mötet har mest varit positiva. De negativa har handlat om att mötet var långt och att alla inte förstod alla mötestekniska termer. Både Katarina Wildfang och Eva Looström är överens om att formerna bör bli lite lösare i framti-

den. Samtidigt som mötestekniken finns där för att mötena ska bli effektiva.

Göteborgs allra första ungdomsfullmäktige utsåg tolv arbetsgrupper inom lika många områden. De ska nu jobba under sommaren med att kartlägga behov och komma med konkreta förslag till nästa möte som är den 21 september.

Vill visa laglig graffiti

Susanna Silversol från Linnéstaden är kontaktperson för Kultur/Graffiti. Hon har redan konkreta idéer.

– Jag tycker det borde finnas stora betongplakat för graffiti. De som vill visa sina målningar har ingenstans att göra det lagligt nu, säger hon och lägger till att en hel ungdomspark inte vore helt fel.

Många av de ungdomar som nu tagit plats i fullmäktige har haft åsikter förut och letat möjligheter att påverka. Så även Susanna.

– Jag och min kompis Inka har alltid pratat rätt mycket om vad vi vill ändra. Så kom det upp affi-

scher om ungdomsfullmäktige och vi anmälde oss.

För arbetsgruppen Utåtriktat arbete/drogförebyggande/ungdomsmottagning är Hussein Kazem från Kortedala kontaktperson. Han är politiskt intresserad och gillar att möta människor.

– Alla gnäller, men ingen gör något. Nu har vi chansen och det känns bra att säga vad man tycker, säger han.

Han vill ha fler fritidsgårdar för att ungdomarna ska slippa ”luffa” omkring.

– Har man någonstans att vara minskar risken att man hamnar i kriminalitet.

Diskussionen om hur och vad ungdomsfullmäktige egentligen kan påverka har varit en brännande fråga.

– Förhoppningsvis kan vi påverka, annars är det bara ett sätt för politikerna att sova gott om natten, säger Oscar Gelada.

Katarina Wildfang är medveten om att deras formella befogenheter är begränsade, men tycker att det kompromissförslag som nu gäller ändå är bra.

Stadsdel	Antal mandat	Antal rösberättigade	Röstande	Röstande i procent
Askim	5	2447	272	11,1
Backa	4	1965	77	3,9
Bergsjön	2	1259	217	17,2
Biskopsgården	2	1878	23	1,2
Centrum	4	1691	138	8,2
Frölunda	2	721	129	17,9
Gunnared	5	2185	268	12,3
Härlanda	3	1380	360	26,1
Högsbo	2	932	142	15,4
Kortedala	4	1793	160	8,9
Kärra-Rödbo	2	1100	212	19,3
Linnéstaden	4	1709	243	14,2
Lundby	4	1903	121	6,4
Lärjedalen	6	2624	271	10,3
Majorna	4	1709	520	30,4
Styrsö	2	507	21	4,1
Torslanda	5	2295	180	7,8
Tuve-Säve	2	1130	391	34,6
Tynnered	7	2986	219	7,3
Älvsborg	5	2045	310	15,1
Örgryte	4	1900	626	33,0
SUMMA	78	36159	4900	13,5

Katarina Wildfang, nyvalda ordföranden i ungdomsfullmäktige

Världskongress i design

■ 21-25 september står Göteborg värd för internationella designkonferensen Era05. Temat blir design i vardagslivet med fokus på säkerhet och trygghet. Huvudkonferensen är förlagd till Köpenhamn med inledande konferens i Göteborg. Konferensen vänder sig även till allmänheten.

Film om Göteborg dubbelt internationellt prisad

■ "Göteborg we love you", Göteborg & Co:s 13 minuter långa film om turiststaden Göteborg, har på kort tid belönats med två prestigefyllda marknadsföringspriser. Guld i Hamburg och silver i Los Angeles på två stora filmfestivaler. Filmen är producerad av Janolof Fritze och bygger på alla större evenemang och händelser mellan 2001 och 2004.

EU-konferens ska inspirera östeuropa

■ I november väntas ledande politiker, företagsledare och forskare från hela Europa till Göteborg för EU:s ministerkonferens Towards a Knowledge Society – The Nordic Experience. På agendan står bland annat en diskussion om de nordiska ländernas förmåga att utveckla sin internationella konkurrenskraft i kunskapsekonomin kan inspirera utvecklingsarbetet i EU:s nya medlemsländer.

erka stans politiker

– Vi ska vara rådgivande i vissa frågor till kommunfullmäktige, och vara opinionsbildare. Vissa frågor kommer också att komma på remiss till oss. Dessutom har vi egna pengar, ungefär 300 000 kronor, som vi kan starta projekt för, berättar Katarina Wildfang.

Ingen formell makt

Eftersom de inte är fyllda 18 år, kan de inte få någon formell makt.

– Det är i första hand rådgivande och det bygger på dialog mellan vuxenvärlden och ungdomarnas värld, säger Eva Looström.

Redan i höst, under vecka 45, är det dags för nytt val till ungdomsfullmäktige. Då hoppas Katarina på högre valdetagande än i höstas. I Biskopsgården och Bergsjön röstade så få att de inte ens har kunnat fylla sina mandat.

Själva röstningen gjordes via skolornas datanät Kunskapsnätet.

– Det var ett feltänk. Kunskapsnätet används inte

på många ställen och när man skulle rösta var det tekniska problem, säger Katarina Wildfang.

Trots det kommer valet i höst att ske på samma sätt, berättar Eva Looström.

– Det är det nätverk vi har. Det är ett bekymmer, men i höst kan vi kanske lösa det bättre.

Politikerna har hittills mest varit positiva till att ge ungdomar ett forum.

– Ungdomarna måste få känna att det äntligen är någon som tar dem på största allvar. Det är viktigt att vuxenvärlden inte ställer massa krav, säger hon.

Katarina Wildfang känner att hon har fått ett förtroende, inte bara från hennes stadsdel som ledamot, utan också från de vuxna.

– Jag är övertygad om att vi klarar av förtroendet och gör något bra av det, säger hon. ■

NIKLAS ARONSSON

Kontakta sekretariatet för ungdomsfullmäktige via telefon: 031 – 61 11 99, e-post: ungdomsfullmaktige@stadshuset.goteborg.se, www.goteborg.se/ungdomsfullmaktige

Foto: Bo Håkansson

Många engagerade ungdomar har valts till ungdomsfullmäktige. Trots att de inte har någon formell makt hoppas de att de ska få en möjlighet att påverka.

NÄRINGS-LIV

Göteborg nationellt centrum för design

■ Business Region Göteborg har fått uppdraget att utveckla en nationell mötesplats för design och marknadskommunikation. Tanken är att design som näringsgren ska stärkas.

Undersökningar visar att företag som arbetar strategiskt med design har en bättre tillväxt än de som gör kortsiktiga designinsatser. Framgångsrik design utgår från människors behov.

Nationellt miljöteknikråd på Chalmers

■ Göteborg blir platsen för ett nationellt miljöteknikråd, Swentec. Det beslutade regeringen under våren. Förhoppningen är att miljöteknikrådet ska bidra till att stärka svenska miljöföretags affärsmöjligheter och konkurrenskraft. Rådet får ett årligt anslag på tio miljoner kronor och placeras på Chalmers.

I KORTHET

Ett nummer för synpunkter på parker och gator

■ En trasig gatlamppa, ett omkullblåst träd eller en överfull papperskorg?

Ring bara 031-15 00 17 och anmäl fel eller lämna synpunkter på Göteborgs gator och parker. Sedan april i år har park- och naturförvaltningen och trafikkontoret ett gemensamt servicenummer med personal på plats sju dagar i veckan. För mer information: www.parkochnatur.goteborg.se

Göteborgs Stad är med i skrotbilskampanjen

■ Vet du var det står en skrotbil? Efter att Göteborgs Stad skrivit ett nytt samarbetsavtal med Håll Sverige Rent-kampanjen är det bara att anmäla via webben eller ringa ett telefonsamtal så hämtas bilen, även om den står på någon annans tomtmark. Den som vill ha sin egen bil skrotad kan få hjälp med det också. Ring Skrotbilscentralen på 020-75 76 00 (vardagar 9-16) eller gå in på www.skrotbil.nu

Enklare att prenumerera på kommunala handlingar

■ Den som vill kan nu via e-post prenumerera på kommunala handlingar och protokoll, från exempelvis sin egen stadsdelsnämnd. Via stadens hemsida går det att beställa dokument från samtliga 42 politiska församlingar, inklusive kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Man klickar bara i rutorna för de nämnder man vill titta närmare på och får sedan automatiskt ett mejl med länkar till den webbplats där handlingarna är publicerade. www.goteborg.se – klicka på "Prenumeration" i högerspalten.

Hisingsskolor fick både godkänt och allvarlig kritik

■ De kommunala grundskolorna på Hisingen i Göteborg får godkänt av Skolverkets inspektörer. I stort sett råder arbetsro, eleverna trivs och har goda chanser att nå målen i skolan. Men på 28 punkter fick skolorna så allvarlig kritik att bristerna ska åtgärdas snarast. Skolverkets rapport om Hisingsskolorna är den första från ett storstadsområde i Skolverkets landsomfattande inspektion av 6.000 skolor. Fler delrapporter om Göteborgs skolor ska presenteras senare i år. En sammanfattande rapport för hela staden väntas vid årsskiftet 2005/2006.

Blommande orkidéer och vildrosor

För den som promenerar Lillebyrundan, en vandringsled på en mil mellan Torslanda och Björlanda, väntar ett vackert kustlandskap. På de vidsträcka hållmarkerna finns fina utsiktspunkter. I dalgångar och öppna gläntor växer vildrosor, rönn och ask.

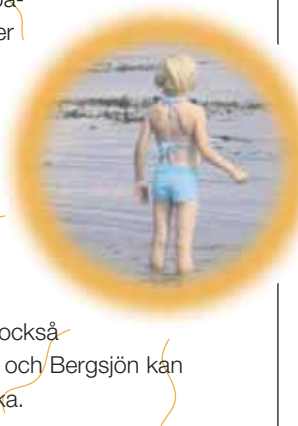
Gör gärna en avstickare till Sillviks skalgrusbänk, ett naturreservat strax intill. I den kalkrika jorden växer orkidéer och många andra ovanliga växter.

Hällmålningar från stenåldern

Ett stycke från Lillebyrundan ligger Tumlehedsdalen med hällmålningar av stenålderskonstnärer. På en två gånger två meter stor yta syns skepp, en hjort och fiskar. Målningarna, som bevarats i tusentals år, hittar man uppe på höjden under ett mindre klippöverhäng. Ett annat tips är Prästgårdskilen, ett naturområde i närheten av Björlanda. Där man kan se strandskata, knölsvan och häger. Och där ligger Bronsåldersundet och en vandringstig med många historiska lämningar.

Solvarma klippor och glittrande hav

Få är så privilegierade som göteborgarna som kan ta spårvagn ut till havet. Väl därute tar det en kvart att nå öar som Asperö och Brännö. De som vill andas mer havsluft kan välja en tur till Vrångös fina badstränder med sand, och klippor. På Askimsbadets långgrunda stränder leker många barn. Att dyka från Smithska Uddens klippor är häftigt. Vågornas svall hörs också vid Lilla Amundön och Särö Västerskog natur-sköna strandvikar. Men spegelblanka insjöar är också en upplevelse. I Delsjön och Bergsjön kan man både bada och fiska.

Surfa på nätet och dra ut i solen

Fram med picknickkorgen, minivilstolen och badbollen och dra ut i naturen. Är du osäker vart du vill åka gå in på www.naturen.goteborg.se. Där får du tips om platser för en hel dag i skärgården, skogsvandringar, bästa fiskeplatsen, vilda naturområden i och kring Göteborg. På sajten finns också uppgifter om p-platser, mat och dryck, toaletter och om man kan ta sig fram med rullstol.

Stellan Lindqvist, jobbcoach på nyöppnade Äpplet tillsammans med Kent Lundberg. Den tredje coachen, Roger Siverbrant, var på annat håll när bilden togs.

Inga bidrag utan jobbcoaching

Slavarbete och utnyttjande av gratis arbetskraft – eller en fet chans till jobb och en plats i samhället? Meningarna går isär om Äpplet JobCenter i Biskopsgården. Här ställs krav på arbetslösa som får socialbidrag. Men här ges också ett löfte: Kom hit så får du praktikplats eller utbildning inom 14 dagar!

► Äpplet vid Värvaderstorget öppnades den 16 maj. Redan första veckan tog Äpplet emot ett 30-tal ungdomar och hjälpte ett 20-tal av dem till praktikplatser, till exempel som ”hjälpare” för funktionshindrade eller i äldreomsorgen.

– Det kan vara allt från att vara medmänniska för de gamla till att utföra vaktmästarsysslor på skolor, säger Kent Lundberg, en av Äpplets tre jobbcoacher.

Alla gör en plan

Äpplet är en stor kraftsamling för de cirka 600 personer i Biskopsgården som gått arbetslösa länge och som får socialbidrag. Här finns datorer, telefon och kopiator för att själv kunna söka jobb. Och coacherna kan hjälpa till med handledare och se till att alla får en individuellt utformad plan som ska leda tillbaka till arbetsmarknaden.

De arbetssökande har krav på sig att vara aktiva – att komma till Äpplet minst två gånger i veckan och att ta emot anvisad praktikplats – annars kan socialbidraget omprövas. Det har fått en del upprörda att demonstrera mot att ”utnyttjas som gratis arbetskraft”.

– De flesta är positiva, men det är bra att det finns kritiska personer också, då tvingas vi göra vårt allra bästa, säger Kent Lundberg.

– Vi kommer att vara mycket vaksamma på att praktikanter inte utnyttjas som ”gratis arbetskraft”. Det ska finnas en klar målsättning med varje praktikplats – vare sig det är att få jobb direkt efter nån månads praktik eller om man bara vill pröva på en bransch för att sen kunna utbilda sig.

– Personligen skulle jag bli galen av att gå hemma utan nåt vettigt att göra. Jag tror att det är sunt att ha sysselsättning, säger Kent Lundberg.

Först ut är de unga

I början vänder sig Äpplet till studenter och ungdomar i åldrarna 18-25 år. I höst ska man ta sig an de äldre, bland annat genom att erbjuda halvtids språkpraktik på arbetsplatser för dem som läser SFI (svenska för invandrare) på halvtid.

Då ska det också finnas fler jobbcoacher på Äpplet, en del rekryterade bland de arbetslösa i Biskopsgården.

– Vi är övertygade om att här finns kompetent folk, både bland arbetslösa akademiker och personer som kan bli duktiga jobbcoacher även om de inte har ”rätt” utbildning, säger Kent Lundberg. ■

MATS FAHLGREN

FAKTA

► Att minska behovet av socialbidrag är ett av de prioriterade målen för Göteborgs Stad. I flera stadsdelar finns idag olika typer av jobbcoaching. Däremot är Biskopsgårdens rekrytering av egna praktikplatser och en garanterad plats än så länge unikt i Göteborg.

Levande historia ska gälla alla regimer

Levande historia i Göteborg får utvidgat uppdrag. Nu ska brott inom alla typer av politiska system vara grunden för diskussioner om mänskliga rättigheter.

– Bra – men det behöver förankras i en konkret plan för att motverka rasistiska tendenser, säger Samuel Engelhardt, lärare på Angeredsgymnasiet.

► Levande historia startade 1998 som ett stöd till den nationella kampanjen med samma namn. Syftet var att skolungdomar skulle få ökad kunskap om förintelsen av judar under andra världskriget.

Efter hand utökades uppdraget till att omfatta brott mot mänskligheten som skett under kommunismregimer och andra totalitära politiska system.

Mänskliga rättigheter

I början av maj beslutade kommunstyrelsen att utvidga uppdraget ytterligare. Utgångspunkten den här gången är FN:s deklaration om mänskliga rättigheter.

– Alla ismer och ideologier omfattas. Det gör uppdraget både svårare och intressantare, säger Lennart Engström på Levande historia.

Att en kommun har FN-deklarationen som plattform för en verksamhet är ovanligt, enligt Elisabeth Abiri, forskare vid Göteborgs universitet.

– Därför är det roligt att en så pass stor kommun som Göteborg gör en sådan här markering, säger hon.

Vad det innebär i praktiken är för tidigt att säga.

Men i uppdragshandlingen understryks att Göteborg är en multietnisk och multireligiös stad. Drygt 20 procent av invånarna är födda utomlands.

– Alla, både nya och gamla medborgare, ska känna sig trygga och bekräftade som göteborgare. Oavsett kön, sexuell läggning, etnicitet eller religiös tillhörighet, säger Lennart Engström.

Grunden är historiska exempel

Själva grundtanken med Levande historia är att konkreta historiska exempel ska fungera som underlag för demokratiundervisningen i skolorna. Diskussioner kring brott som skett – och sker – mot mänskliga rättigheter ska stimulera till reflektioner om människors lika och okränkbara värde.

Samuel Engelhardt, lärare på Angeredsgymnasiet, är engagerad i frågan hur fördomar kan motverkas. Han efterlyser en konkret plan.

– Det måste finnas ett naturligt forum för de här viktiga frågorna, som följer eleverna från början. Jag tror det skulle undanröja många fördomar bland ungdomar.

Han förespråkar att inre samhällskunskap – livskunskap – blir ett obligatoriskt skolämne.

– Att ingripa vid akuta situationer är nödvändigt – men ofta för sent. Det går inte att diskutera i affekterat tillstånd. Man måste ha en icke-dömande attityd, säger Samuel Engelhardt. ■

ELISABETH KLINGBERG

Kontakta Levande historia: tel: 031 – 61 10 00, e-post: levandehistoria@levandehistoria.goteborg.se
www.levandehistoria.goteborg.se

Carl Fredrik Reutersvärd's staty Non violence, som bland annat står utanför FN-högkvarteret i New York och på Avenyn, har blivit en symbol för fred i världen.

I KORTHET

Vattenautomat ska få elever att välja bort läsk

■ Glöstorps skolornas elever är först ut i Göteborg med att få vattenautomater i elevcaféet. Det är VA-verket och fem stadsdelar som i ett försök vill få eleverna att välja bort söt läsk till förmån för vanligt eller kolsyrat vatten. Fler skolor i Tuve-Säve, Majorna, Bergsjön, Älvsborg och Örgryte kommer att få vattenautomater till hösten.

Trafikkontoret tar hårdare tag mot illegal affischering

■ Affischer som illegalt klistrats på Göteborgs Stads stolpar, elskåp, papperskorgar och väntkurer kommer att rivas ner tre gånger i veckan. Det är trafikkontoret som inom visionen "Trygg vacker stad" vill få bukt med skräpiga lappar på stan. Måndag, onsdag och fredag kommer Gatubolagets sanerare att riva ner alla affischer i centrala stan från Stigbergstorget i väster till Redbergsplatsen i öster, och från Lilla Bommen ner till Liseberg.

Sociotopkarta visar var Härlandaborna trivs

■ Vilka växter och djur som frodas på olika platser i Göteborg är ganska väl känt av stadsplanerarna. Men var trivs egentligen göteborgarna? Svaret finns i en sociotopkarta. Härlanda är först ut bland stadsdelarna med en kartläggning av hur människor utnyttjar platser och grönområden. Park- och naturförvaltningen har med hjälp av enkäter, intervjuer och observationer tagit fram Härlandas sociotopkarta. Det är ett pilotprojekt, men planer finns på att utvidga kartläggningen till hela Göteborg.

Ny handbok visar tre steg för bättre stadsmiljö

■ "Tre steg för nytt stadsliv" heter en ny liten skrift som ger handgripliga råd till den som vill förbättra stadsmiljön i Göteborg. Till exempel bygga en bänk runt ett träd ihop med grannarna eller odla egna blommor i Vasaparken. Handboken i tidningsformat beskriver vilka regler som tillåter - eller begränsar - allas rätt att ta den offentliga platsen i anspråk. Här får man veta vilka de viktigaste aktörerna är, som stadsbyggnadskontoret och fastighetskontoret, och hur man kan förverkliga sina idéer utan att vara kriminell. Handboken är HDK-eleven Sara Danielssons examensarbete och finns att ladda ner på webben på www.saradanielsson.se

Bättre arbetsmiljö med nya sopkärl

Nu har arbetet börjat med att byta sopkärl i villor och radhus i Göteborg. Först ut är 9 000 villaägare i Tynnered och Älvsborg.

– Man slipper sätta dit en ny papperssäck efter varje tömning. Annars är det ingen större skillnad, säger Erland Johansson, en av de första som fått nytt sopkärl i plast.

► Renhållningspersonal drabbas oftare än andra yrkeskategorier av arbetsskador. Att byta från sopsäck till kärl är ett sätt att förbättra arbetsmiljön.

Renhållningsarbetare är en utsatt grupp. De ligger strax efter gruvarbetare i arbetsskadestatistiken, säger Börje Albin på kretsloppskontoret i Göteborg.

De nya sopkärlen i plast har hjul. Dessutom är de försedda med dubbelt lock så att de går att öppna åt båda hållen. Det gör att renhållningspersonalen slipper tunga lyft och onödiga rörelser för att vända handtaget åt rätt håll.

– Vi vill minska förslitningsskadorna. Att varje dag lyfta 400 säckar som väger mellan 15 och 25 kilo, det är klart att det leder till problem i rygg och axlar. Men vi vill också åt olycksrisken. Det händer att kunder lägger både glas och knivar i säckarna.

Kan behövas åtgärder

Sopkärlen är gratis. En del villaägare kan ändå få kostnader i samband med bytet.

Körvägen till och från sopsbilen måste vara ”rullbar”, det får inte finnas några större nivåskillnader eller ytor med grus.

Erland Johansson och Ingrid Glimstedt har sitt sopkärl i ett prydligt bås precis där den grönskande häcken slutar. De behöver inte göra några större justeringar på grund av kärlybytet.

– Nej, det enda är en liten nivåskillnad. Men där tänker jag sätta en avfasad bräda, säger Erland.

Erland Johansson kan enkelt anpassa sitt ”sopbås” till de nya sopkärlen.

Foto: Peter Svensson

Grannen, som har en lång grusväg upp till huset, har det knepigare.

– De löser det genom att köra ned soptunnan till gatan vid tömning – istället för att asfaltera hela grusvägen, säger Ingrid.

Bytet innebär också att sopheringen kvalitets-säkras. Kärllet är försett med en så kallad elektronisk transponder som ger det en unik identitet som är kopplad till kundens abonnemang. Vid tömning registreras datum, klockslag och sopornas vikt. Kretsloppskontoret har därmed möjlighet att som en service redovisa sopvikten till kunden.

Efter Älvsborg och Tynnered står Askim på tur.

Där kan de 6 000 villaägarna räkna med att få nya avfallskärl under september. Övriga villor och radhus i Göteborg kan få vänta flera år eftersom det krävs att kretsloppsnämnden fattar beslut om nya upphandlingar. ■

ELISABETH KLINGBERG

Har du frågor kring bytet kontakta kretsloppskontorets kundservice telefon: 031 – 61 15 00
e-post: kundservice@kretslopp.goteborg.se
www.kretslopp.goteborg.se

Se upp – Brunnsparken byggs om i sommar

► Respektera de avstängningar som finns för din egen säkerhets skull! Och parkera gärna cykeln någon annanstans, på Drottningtorget till exempel. Det uppmanar trafikkontoret alla gång- och cykeltrafikanter som måste passera Brunnsparken i sommar.

Från den 12 juni ända fram till slutet av september är Brunnsparken en stor byggarbetsplats. Spår

och växlar byts ut på Södra, Östra och Norra Hamngatan. Dessutom görs flera stenläggnings- och ledningsarbeten.

– Detta är en fortsättning på de arbeten vi gjorde i Brunnsparken för fem år sedan, berättar projektledare Lena Törnros på trafikkontoret.

Fontänbron kommer att vara helt avstängd för all trafik. Alla spårvagnar leds om via Östra Hamngatan.

Samtidigt som de stora spårarbetena byggs också hållplatserna om för att anpassas till låggolvsfordon. ■

CARIN SMEDERÖD

Tel 031 – 61 10 14, redaktionen@vartgoteborg.se

Mer info på: www.vasttrafik.se eller
www.trafikkontoret.goteborg.se

Fem lag tar fram förslag för Södra Älvstranden

Fem lag med göteborgare ska tillsammans med varsin projektledning ta fram förslag på hur Södra älvstranden ska se ut i framtiden. Lagen ska ta hänsyn till alla de synpunkter som hittills kommit in. Och än är det inte för sent att tycka till.

► – Istället för att presentera ett färdigt förslag för göteborgarna gör vi tvärtom och ber göteborgarna vara med och arbeta fram förslag, säger Sten Imberg, Norra Älvstranden Utveckling AB, som arbetar med stadsutvecklingen på Södra älvstranden.

– Det här är en chans att få vara med att påverka de förslag som ska tas fram för Södra älvstranden.

Arbetsättet kallas parallella stadsanalyser eftersom de fem lagen arbetar parallellt med samma uppdrag. Det är alltså inte någon tävling. Varje lag ska presentera en helhetsbild av Södra älvstrandens utveckling.

Arbetet ska bland annat bygga på de synpunkter och idéer som göteborgarna hittills lämnat till "Dialog Södra Älvstranden". Det är namnet på projektet

Hit kan fortsätta lämna dina visioner och idéer för Södra Älvstranden:

- www.alvstaden.se
- Stadsmuseets utställning – "Dialog Södra Älvstranden", Norra Hamngatan 12,
- vanlig post till: Göteborgs Stadsbyggnadskontor, Box 2554, 403 17 Göteborg eller Göteborgs Stadsmuseum, Norra Hamngatan 12, 411 14 Göteborg

där medborgarna deltar i processen om områdets framtid.

– Det här sättet är oprövat. Vad jag känner till har inget liknande gjorts i Sverige. Vi får se om det blir lyckosamt, säger Sten Imberg.

Projektet drog igång i februari. Arbetet går in i en ny fas när nu lagen bildas. För en tid sedan annonserades det efter göteborgare och projektledningen till lagen. Personerna har plockats ut så att de har olika bakgrund, ålder och kön. I slutet på november ska varje lag redovisa ett slutresultat.

Förslagen ska senare användas i kommunens arbete med planprogram och detaljplaner för området.

– Det här ersätter inte processen som sedan tar vid. Planprogram och detaljplaner styrs enligt lag, säger Sten Imberg.

Han betonar att alla som vill fortfarande har chansen att tycka till om Södra älvstranden. ■

KLAS ERIKSSON

Tel 031 – 61 10 85, klas.eriksson@stadshuset.goteborg.se

MILJÖ

44 ton skräp i vårstädning

44 ton plast, papper, kylskåp, tv-apparater, ett djurkadaver och en hel del annat. Det blev skörden i storstädningen av Göteborg under våren. Insatsen med tio extrainsatta arbetslag fick till och med förlängas med en vecka. Från och med den 1 juli kan alla göteborgshushåll lämna skräp gratis på någon av de fyra återvinningscentralerna sex gånger per år.

Söndagsöppet på åv-centralerna

Återvinningscentralerna i Högsbo och Sävenäs har söndagsöppet, klockan 10–15, hela sommaren och ända till oktober. För övriga öppettider se www.kretslopp.goteborg.se

Nytt kort till återvinningscentralerna från 1 juli

Den 1 juli blir det nytt entrésystem till åv-centralerna i Göteborg. För att komma in på centralen behöver du ett kort som du hämtar direkt på någon av åv-centralerna. Kortet är personligt och ger dig sex fria besök per år. Välkommen till åv-centralerna från och med 1 juli och hämta ditt kort. Ta med legitimation.

Tävla i grönaste gården

Nu är det dags för en ny tävlingsomgång av "Gröna gårdar" – vem har den grönaste gården? Fastighetsägare, bostadsrättsföreningar, skolor och förskolor, vårdinrättningar, gruppboenden och liknande inom Göteborgs kommun är välkomna att delta i tävlingen om den grönaste gården 2005. Sista anmälningssdag är den 1 juli. Läs mer på miljöförvaltningens webbplats: www.miljo.goteborg.se.

Alkylatbensin skonar hälsan och miljön

Både gräsklipparen och den gamla båtmotorn kan vara riktigt hälsofarliga miljöbovar om de inte körs på rätt sätt. Visste du att upp till en tredjedel av bränslet från en tvåtaktbåtmotor kan gå rakt ut i naturen? Välj alkylatbensin istället för vanlig bensin, så bidrar du till att skydda din hälsa och skona miljön. Läs mer på www.miljo.goteborg.se

Grillen i tunnan

Vad gör du med engångsgrillen när glöden falnat och biffen är uppäten? Tar med den till en papperskorg förstås.

VÄLKOMMEN TILL FAMILJEBOSTÄDER!

Hos oss få du ett trivsamt och bra boende. Vi har lägenheter i så gott som hela Göteborg. Nära skog, hav eller centrum. Välj själv!

Lediga lägenheter presenteras löpande på vår hemsida, www.familjebostader.goteborg.se. Du är också välkommen att ringa någon av våra säljare, telefon 020-26 20 26 eller besöka oss på Södra Vägen 12 vardagar mellan 10-16. Familjebostäders lediga lägenheter förmedlas av Boplats Göteborg.

VÄLKOMMEN!

Familjebostäder i Göteborg AB,
Box 5151, 402 26 Göteborg.
Telefon 031-731 67 00, www.familjebostader.goteborg.se

**Familjebostäder
i Göteborg AB**

FAMILJEBOSTÄDER INGÅR I FRAMTIDENKONCERNEN ETT HELÄGT BOLAG AV GÖTEBORGS STAD

Poströstningen flyttar från Posten till kommunen

■ Göteborgare som vill rösta i förtid vid valet i september 2006 får gå till biblioteket eller SDN-kontoret i stället för till Posten. Den nya vallagen, som väntas träda i kraft 1 januari, ger kommunen ansvaret för poströstningen som nu ska heta "förtidsröstning". Arbetet med att hitta lokaler ska vara klart under våren 2006 så att väljarna kan informeras i god tid. I Göteborg brukar ungefär 100 000 väljare förtidsrösta under de 18 dagar det är möjligt.

Direktkontakt med statliga myndigheter prövas

■ Medborgarkontoret i Lundby testar ett nytt sätt för medborgarna att få snabb service från exempelvis Försäkringskassan eller CSN. En dator med webbkamera och skanner ger direktkontakt med handläggare på sex statliga myndigheter. "Kundarbetsplats" heter den nya servicen där man kan få hjälp med enklare ärenden. Försöket pågår september ut.

Läsk och godis i Göteborgs skolor kartlagt

■ 22 skolcaféer i Göteborg säljer smörgåsar till eleverna, bara två säljer godis och tre kaféer säljer läsk. Det visar en inventering i Göteborgs högstadieskolor som miljöförvaltningen låtit göra. Enkäten gick ut till den ansvarige för skolkaféet på de drygt 40 skolor i Göteborg som har årskurs 7-9. Bara 23 svarade. Inventeringen "Skolkafeterian – en hälsoresurs?" har gjorts av två elever från programmet Hälsopromotion vid högskolan i Trollhättan/Uddevalla.

Många vill jobba gratis på EM i friidrott

■ Det gick snabbare än väntat för arrangörerna av EM i friidrott att locka till sig hälften av de 3.000 frivilliga som ska arbeta ideellt vid tävlingarna i Göteborg i augusti 2006. "Nu har vi klart mer än 1.500 volontärer, om man räknar in de 300 som ska vara tävlingsfunktionärer inne på Ullevi och ett 50-tal frivilliga läkare och sjuksköterskor", berättar Lena Moen på GotEvent som hoppas nå målet redan i september.

Samordning av stöd till flodvågsdrabbade förlängs

■ Mellan 400 och 500 göteborgare drabbades av flodvågskatastrofen i Asien. Det framgår av en rapport som samordnaren Michael Ivarson nyligen lämnat till Göteborgs stadsdelschefer. Michael Ivarson fortsätter som samordnare åtminstone över årsdagen av katastrofen den 26 december.

Tidningen fyller 40 år

Nu ska Tingstadstunneln, Älvsborgsbron och Skandiahamnen byggas, grundskolan är fullständigt genomförd, Dicksonska ska ersättas av stadsbiblioteket vid Götaplatsen och Särötågen går i graven. Det är något av det som beskrivs i den första årgången av Vårt Göteborg som började ges ut för precis 40 år sedan.

► Det gör Vårt Göteborg till en av landets äldsta kommunala tidningar. Räknar man även in föregångaren, "Göteborg av idag" med premiär 1945, så firar tidningen hela 60 år. Det kan troligen ingen kommunal tidning i Sverige slå.

Den första årgången kom ut under en expansiv period. I artiklar skildrades en stad som växte så det knakade, tusentals nya bostäder och 60 nya skolor planerades. Angered, Bergum, Torslanda, Tuve och Säve införlivades och Göteborgs kommuns yta ökade med över 150 procent.

Trafiken hett ämne

Tidningen beskriver trafiksituationen så här: "bilens våldsamma utveckling har så när tagit myndigheterna på sängen". När Götaälvbron byggdes 1939 tyckte många att den var alldeles för stor och den döptes i folkmun till "skrävelbron". 1965 räcker den inte längre till.

I stadens bokslut var utgifterna 452 miljoner kronor jämfört med ungefär 23 miljarder för dagens kommun. 1965 hade staden 20 000 anställda och 422 000 invånare. Idag är det 45 000 anställda och 481 000 invånare.

Under de gånga 40 åren har Vårt Göteborg kommit ut med ett varierande antal nummer och utseende. I höstas fick Vårt Göteborg nytt utseende och ny inriktning. Tidningen ska beskriva vad som händer i Göteborgs Stads verksamheter. Ambitionen är att ge en helhetsbild och förklara sammanhang. Det görs i form av tema i varje nummer.

Tidningens redaktionella utgångspunkt är de vi-

Premiärnumret av Vårt Göteborg 1965 handlade bland annat om Göteborgskoloristerna. Omslaget visade Ivan Ivarsons "Duvor".

sioner som finns i budgeten som fastställts av Göteborgs kommunfullmäktige. Det handlar om vägen till en solidarisk, hållbar och integrerad stad.

Ambitionen är att det alltid ska finnas något att läsa för alla. Vad tycker du? ■

KLAS ERIKSSON

Tel 031 - 61 10 85, klas.eriksson@stadshuset.goteborg.se

2001 fick tidningen även en nätupplaga som uppdateras varje vardag. Läs de senaste nyheterna från Göteborg Stad på www.vartgoteborg.se.

Tyck till om Vårt Göteborg!

Vad är bra och dåligt? Vad vill du läsa mer om? Vilka teman ska den ha? Hör av dig till redaktionen! Ring: 031 - 61 10 85 e-post: redaktionen@vartgoteborg.se brev: Vårt Göteborg, 404 82 Göteborg

Lyssna på tidningen via internet

■ Nu kan du även lyssna på nättidningen Vårt Göteborg. En syntetisk röst läser upp texten. Det går att lyssna sida för sida, men du kan också markera den del av texten som du vill få uppläst. Dessutom kan uppläsningen sparas ner som en ljudfil på din egen dator. Det går också att lyssna på papperstidningen via internet.

Taltjänsten är till för dyslektiker, analfabeter och

andra med lässvårigheter, tjänsten kan även hjälpa synsvaga som inte har specialhjälpmedel.

För att lyssna klickar du på den nya "Lyssna-symbolen" i den blå service-raden som finns på varje sida på www.vartgoteborg.se. Motsvarande service finns sedan i höstas på Göteborgs Stads officiella webbplats – www.goteborg.se.

Mer kultur på Göteborgskalaset

■ Snart är det dags för Sveriges största stadsfestival, Göteborgskalaset.

Kultursatsningen på Götaplatsen utökas till hela fem dagar. Till höjdpunkterna hör Verdis Nabucco, en sprakande utomhusopera och finalen i Lasse Holms show, Diggiloo.

Barnkalaset huserar i Trädgårdsföreningen och

på Frihamnsplanen blir det actionsport blandat med musik. Övriga festplatser är Kungstorget, Bältespännarparken, Packhuskajen, Larmsmäemarknaden och Liseberg. Göteborgskalaset den 5-13 augusti har gratis underhållning och från och med i år är det rökfritt.

Trippelt med konst, konsthantverk och design

■ Både den tredje Göteborgs Internationella Konstbiennial och den tredje Konsthantverksbiennalen invigs lördagen den 3 september, plus en utställning, "Craft in dialogue", på Röhsska museet.

"More Than This! Negotiating Realities" är titeln på Göteborgs tredje samtidskonstbiennial som äger rum på Konsthallen, Konstmuseet och Haselblad Center. Utställningen presenterar tolv konstnärer från olika länder som på olika sätt undersöker och ifrågasätter det dokumentära. De har alla fått möjlighet att utveckla nya projekt och visa flera verk till biennalen.

På Röda Sten kommer "Contemporary Craft" att visa hur konsthantverket sökt sig mot nya uttrycksformer – rena bruksting har blivit skulptur och installationskonst. 20 verk av 38 konstnärer från de nordiska länderna samt Holland och England kommer att ställas ut.

Givetvis satsar både biennialerna och Röhsska

Irene Nordli,
Norge,
"Deerman".

museet på visningar och seminarier under den tid utställningarna pågår.

Mer information finns på: www.biennial.goteborg.se, www.craft-sweden.com och www.designmuseum.se

VISSTE DU ATT...

... **det kan ta upp till 24 timmar** efter du har grillat innan grillkolet är helt släckt. Under maj – augusti förra året inträffade åtta bränder och tillbud i Storgöteborg till följd av oaktsamhet vid hantering av grillkol. Använder du engångsgrill är det viktigt att den placeras på ett brandsäkert och stadigt underlag.

... **grillar som värmekälla** i slutna utrymmen som husvagnar, tält och fritidshus är direkt livsfarligt. Allvarliga olyckor med dödlig utgång på grund av kolmonoxidförgiftning har inträffat. Dessutom ökar risken för brand.

... **tre bränder uppstod** under april-juni i Storgöteborg förra året till följd av självtändning av trasor med linolja som använts vid inoljning av altaner och trädgårdsmöbler. Doppa trasorna i vatten och lägg dem att självtorka ute i det fria.

... **du kan hyra flytvästar** för fem kronor per dygn under max en vecka från Frölunda brandstation på Grimmeredsvägen. Behöver du fler än tio västar – ring och boka på telefon 031 - 335 29 38.

KONSUMENTFRÅGAN

Glömde tätskiktet...

? Jag bestämde mig för att kakla om badrummet själv, och åkte till en fackhandel för att inhandla material. Eftersom jag inte visste vad jag behövde i form av fogmassa, verktyg mm, bad jag handlaren ge mig det material och verktyg som var nödvändiga. Nu efteråt har jag fått veta att jag skulle ha målat på ett tätskikt innan kaklingen. Jag anser att kakelfirman skulle upplyst mig om detta. Vad gäller? Kan jag kräva ersättning för att jag får göra om arbetet?

! Om man bestämmer sig för att utföra ett sådant här arbete själv, är det i första hand ens egen skyldighet att ta reda på hur det ska utföras. Om du inte uttryckligen begärt anvisningar om hur du skulle gå till väga, till exempel frågat just om underlaget kan kakelfirman knappast lastas för det uppkomna felet. Har du bara bett dem plocka ihop material för kakling kan du alltså inte kräva dem på någon ersättning.

Kan fläckar vara dolt fel?

? Jag har nyligen köpt en äldre bostadsrätt. Vid visningen var det mycket folk i lägenheten, och det var svårt att se ordentligt hur det såg ut. Vid inflyttningen upptäcker vi att det är väldigt många fula fläckar i parketten under fönstret. Ser ut som det blivit skadat

av till exempel blomvatten från fönsterbrädet. Är detta ett dolt fel? Vad kan vi kräva? Omslipning eller inläggning av nytt golv?

! Som köpare av en bostadsrätt har du en långtgående undersökningsplikt. Fel som gick att upptäcka genom en noggrann undersökning kan aldrig bli ett dolt fel. Omständigheter som att det var mycket folk på visning, eller låg en matta över fläcken hjälper inte i detta fall. Säljaren är inte skyldig att ersätta dig för åtgärdande av fläcken, om han inte på något sätt intygat eller angett att golvet var fläckfritt.

Avgrävd elledning

? Jag har anlitat en grävmaskinist för att dränera runt hela huset. Nu gick det så illa att maskinisten grävde av elledningen. Vi diskuterade inte alls var ledningarna gick innan grävningen. Jag hade inte en tanke på att detta kunde hända. Vem ska stå för kostnaden? Borde inte grävmaskinisten ha kollat upp var ledningarna gick?

! Som fackman borde grävmaskinisten ha insett att detta kunde hända. Han skulle ha bett dig, eller själv ordnat med utsättning (information från elbolaget/te-lebolag om var ledningarna går). I och med att han inte gjort det har han inte

handlat på ett fackmannamässigt riktigt sätt, och bör därför betala kostnaden för återställande av elledningen.

Bidrag för fönsterbyte?

? Vi har ett hus från 60-talet och behöver nu byta ut våra fönster. Jag har hört att det finns någon form av bidrag till detta, om man väljer "energisnåla fönster".

! Du kan få en skattereduktion om du byter ut hela fönster, alltså glas karm och bäge. De nya fönstren ska vara energieffektiva, och ha ett U-värde på högst 1,2 räknat på hela fönstret. Installationen måste vara avslutad senast 31 december 2006. Skattereduktionen ges för 30 procent av kostnaden, dock högst 10 000 kr. Du ansöker om reduktionen i efter-skott, i samband med att du deklarerar.

Reklamationsrätt gäller

? För lite mer än två år sedan lät vi en firma uppföra en altan med tak i anslutning till vårt hus. Nu har hela bygget på något vis satt sig, och det har blivit glipor i plasttaket, vilket gör att det inte håller tätt vid regn. Firman som utfört arbetet säger att det bara var ett års garanti, så dom vill inte ens komma hit och titta. Vad ska vi göra?

! Enligt Konsumenttjänstlagen har du tio års reklamationsrätt på arbete som ut-

förts på fast egendom (mark eller hus). Oavsett om säljaren ger dig ett års garanti eller inte, så gäller detta. Skriv ett brev till firman och vidhåll att du har tio års reklamationsrätt. Visar det sig vid en undersökning att arbetet är felaktigt kan du kräva att de rättar till felet. Om firman ändå skulle vägra kan du pröva ärendet i Allmänna Reklamationsnämnden.

Vad är U-värde?

? Vi är på gång att bygga nytt hus, och har fått olika prospekt från diverse husfirmor. I tekniska beskrivningar pratar man om U-värde. Vad är det egentligen?

! Det är ett mått som anger hur många Watt som huset läcker per kvadratmeter vid en grads skillnad mellan inne och ute. Ju lägre U-värde desto bättre isolering. En dåligt isolerad vägg med 10 cm isolering har ett U-värde på ungefär 0,5 W/m²K medan energieffektiva hus i Lindås med 43 cm väggisolering har ett U-värde på 0,1.

Ställ frågor till Konsument Göteborg

Du som bor i Göteborg, Partille och Öckerö kan ställa frågor till Konsument Göteborg.

E-post: info@konsument.goteborg.se
Telefon: 031-61 15 15 mån-tor kl 9-12

Musik, Show, Teater

- * **Lotta på Liseberg**
Liseberg, Stora Scenen
måndagar 13 jun-15 aug
- * **Robyn**
Liseberg, Stora Scenen 15 jun
- * **Samla på S** med Musikteater Kåbra
barnföreställning
Trädgårdsföreningen 15-16 jun
- * **Trummor, sång och dans** med
Papa Theo, barnföreställning
Nya Elfsborg 15, 16, 17 jun
- * **Allsång i hamnskjulet**
med Pia Almqvist och Spotlight,
Lilla Bommen
varje onsdag 15 jun-17 aug
- * **Thomas Di Leva**
Liseberg, Stora Scenen 17 jun
- * **Brännö visfestival** med bland
andra Wille Crafoord
Brännö Vårdshus 18 jun
- * **Göteborgs Symfonikerna**
Slottsskogen 19 jun
- * **Berättelser vid Elden**
Följ skyltar vid Björngårdsvillan,
Slottsskogen
varje söndag 19 jun-17 jul
- * **Visafton vid Gräfsnäsgrården**
Slottsskogen
varje måndag 20 jun-8 aug
- * **Barnens Teater**
Trädgårdsföreningen
21 jun-28 jul, tis-tors
- * **Konsert REM**
Trädgårdsföreningen 21 jun
- * **Hellsings ABC** med
Teater Jaguar
Trädgårdsföreningen 21-23 jun
- * **Musik i sommarafton**
Lilla Änggårdens trädgård
22 jun, 20 jul, 17 aug
- * **Dans på bryggan**
Långedrag brygga
varje onsdag 22 jun-31 aug
- * **Bruce Springsteen**
Scandinavium 23 jun
- * **Levande figurer** med Anna

Lotta Engberg

Foto: Sirg Käbelid

Dinosaurium

Teater Jaguar

Foto: Ola Kjellbye

- Leyman, barnföreställning
Trädgårdsföreningen 28, 29, 30 jun
- * **Blå timmen** med Karin Klingens-
terna och gäster, Trädgårdsföreningen
varje torsdag 30 jun-11 aug
- * **Bara äpplen** – En fars med Göte-
borgs dramatiska teater
Slottsskogen 30 jun, 1, 3, 7-10,
14-17, 21-24, 28-31 jun
- * **Carl Einar Häckners Varieté**
Liseberg, Stora Scenen
1-31 jul, tis-sön
- * **Sommarestrad** med Toby Magnus-
son och gäster, Slottsskogsteatern
varje söndag 3 jul-21 aug
- * **Tältprojektet 2005**
Frihamnspiren 4-9 jul
- * **Buratino Dockteater** spelar H. C.
Andersen, barnföreställning
Trädgårdsföreningen 5-7 jul
- * **Iron Maiden**, Ullevi 9 jul
- * **Jojo och bilen är vilse** med Johan
Kylén, barnföreställning
Trädgårdsföreningen 12-14 jul
- * **Gå i mitt gräs**, dikter av Elsie
Johansson i ord och ton med Kers-
tin Hellström Walan och Karin
Johansson, Lagerhuset, Trädgårds-
föreningen 12-14 jul
- * **Ekdahl-Ternheim-Sigvardsson**
Trädgårdsföreningen 16 jul
- * **Taubespelen 2005**
Orust/Flatön 16-17 jul
- * **Loranga, Masarin och Dartan-
jang** med Unga Riks, barnföreställ-
ning, Trädgårdsföreningen 19-21 jul
- * **Dans till Folkparksorkestern**
Grindstugan, Trädgårdsföreningen
20 jul, 27 jul, 3 aug
- * **Lars Winnerbäck & Hovet 2005**
Trädgårdsföreningen 22 jul
- * **Sommarteater, 2xTjechov** med
Dag Malmberg, Gunnebo Slott
22, 29, 30, 31 jul, 4, 6, 7 aug
- * **Kapten Klöver och papegojan**
med Äventyrsteatern
Trädgårdsföreningen 26-28 jul
- * **Benny Anderssons Orkester**
Trädgårdsföreningen 28 jul
- * **U2 "Vertigo // 2005"**, Ullevi 29 jul
- * **Rhapsody in Rock**
Tjolöholms Slott 31 jul
- * **Mikael Wiehe**
Liseberg, Musikpaviljongen 2 aug
- * **Magnus Ugglå, Lena Philipsson
+ Darin**
Trädgårdsföreningen 6-7 aug
- * **Alice Cooper**
Lisebergshallen 10 aug
- * **Ulf Lundell**
Trädgårdsföreningen 13 aug
- * **Alcazar**
Liseberg, Stora Scenen 17 aug
- * **Göteborg Jazzfestival**
Göteborg city 19-21 aug
- * **Göteborgs Symfoniker**
Trädgårdsföreningen
19, 20, 26, 27 aug
- * **Jill Johnson**
Liseberg, Stora Scenen 19 aug
- * **Uno Svenningsson**
Liseberg, Stora Scenen 21 aug
- * **Wilmer X**
Liseberg, Stora Scenen 24 aug
- * **Hustruskolan**
Göteborgs Stadsteater
25 aug-10 sept
- * **Pauline + Christian Walz**
Liseberg, Stora Scenen 26 aug
- * **Hepstars**
Liseberg, Stora Scenen 28 aug
- * **Ensam, långt ute...**
Lorensbergsteatern 31 aug-3 sept
- * **Enligt Maria Magdalena**
Folkteatern 3-10 sept
- * **Lasermannen**
Göteborgs Stadsteater
8-24 sept
- * **Processen**
Folkteatern 13 sept-19 nov
- * **Christer Sjögren,
Las Vegas Show**
Rondo 14 sept-17 dec

Sport

- * **Travtävlingar**
ÅbyTravet 16, 23, 30 jun, 4, 14, 21,
28 jul, 4, 11, 18, 25 aug
- * **IFK Göteborg – GIF Sundsvall**
Gamla Ullevi 16 jun
- * **ÖIS – Assyriska FF**
Gamla Ullevi 19 jun
- * **BK Häcken – IFK Göteborg**
Ullevi 22 jun
- * **GAIS – Degerfors**
Gamla Ullevi 23 jun

Detta är ett urval av allt som händer i Göteborg. Reservation för fel och ändringar. För mer information: se **Göteborgs Evenemangs-
kalender** på goteborg.com eller kontakta Göteborgs Turistbyrå, tel: 031-61 25 00 eller respektive arrangör.

Trädgårdsutställning på Röhsska museet

Röhsska museet bjuder på stor sommarutställning på temat trädgårdsdesign. Utställningen "Grönt är skönt", 22 juni – 21 augusti, blir i form av trädgårdsredskap, textilier, växthus, sommardukningar, urnor och trädgårdsmöbler. Dessutom kommer trädgårdstomtarna att dyka upp lite här och var. Museets innergård blommar ut med växter, workshops och café.

23:e säsongen med Flunsåsparken

Flunsåsparken har slagit upp sina portar för 23:e gången. "Flunsan" är Sveriges enda folkpark med fri entré och bjuder under sommaren på både folkära artister och nytända stjärnor. Säsongen inleddes med Nick Borgen och avslutas med Flamingo och Stefan Ljungqvist. Några andra namn är Karin Reveny och Stefan Andersson. Läs mer på www.lundby.goteborg.se

Sommarunderhållningens olika program

I år bjuder Sommarunderhållningen upp till dans i Trädgårdsföreningen med Folkparksorkestern, kulörta lyktor och tombola. Ovanför Björngårdsvillan i Slottsskogen brinner en eld på söndagkvällarna. Lyssna på sagor, myter och skrönor med Göteborgs berättargrupp. Och så blir det förstås allsång, Blå Timmen, Visaftnar och SommarEstrad som vanligt.

Kvartsmara i centrala stan

EM-loppet är en kvarts maraton genom centrala Göteborg som springs för tredje och näst sista året. Banan är samma som eliten kommer att springa på under EM i friidrott nästa sommar, men då blir det fyra varv. Start och mål är på Ullevi. Loppet är den 13 augusti, under Göteborgskalaset, och sista anmälningsdag är den 30 juni. Anmälan görs på www.emloppet.se

- * **IFK Göteborg – Halmstads BK**
Gamla Ullevi 29 jun
- * **Världsongdomsspelen**
Ullevi 1-3 jul
- * **GAIS – FC Café Opera**
Gamla Ullevi 2 jul
- * **Miniracing EM, Väst - 8 ring**
Torslanda 2-10 jul
- * **BK Häcken – Assyriska FF**
Rambergsvallen 3 jul
- * **Swedish Match Cup 2005**
Marstrand 4-10 jul
- * **ÖIS – Helsingborgs IF**
Gamla Ullevi 4 jul
- * **Partille Cup 2005**
Göteborg city 5-10 jul
- * **Summerjam Streetball Challenge 2005**
Heden 15-17 jul
- * **Dragracing Säve Bilsport**
Säve Depå 16 jul
- * **GAIS – Brommapojkarna**
Gamla Ullevi 16 jul
- * **Gothia Cup 2005**
Göteborg 17-23 jul
- * **IFK Göteborg – Gefle IF**
Gamla Ullevi 20 jul
- * **BK Häcken – Malmö FF**
Ullevi 21 jul
- * **Dragracing SM,**
Säve Depå 22-24 jul
- * **ÖIS – Kalmar FF,**
Gamla Ullevi 24 jul
- * **Boule SM 2005,** Heden 25-31 jul
- * **IFK Göteborg – BK Häcken**
Gamla Ullevi 1 aug
- * **Sommar OS,** Heden 5-13 aug
- * **Taido VM 2005**
Lisebergshallen 5-9 aug
- * **GAIS – Mjällby** Gamla Ullevi 8 aug
- * **Göteborg Offshore Race 2005**
Göteborgs Hamn 12-13 aug
- * **Fältbågsskytte SM och för-VM**
Gunnabo 13-14 aug
- * **EM Loppet 2005**
Göteborg city 13 aug

- * **Formula 200**
Göteborgs Hamn 13 aug
- * **IFK Göteborg – Kalmar FF**
Gamla Ullevi 13 aug
- * **BK Häcken – ÖIS**
Rambergsvallen 14 aug
- * **Landskamp Sverige – Tjeckien**
Ullevi 17 aug
- * **ÖIS – Malmö FF**
Gamla Ullevi 20 aug
- * **GAIS – Örebro SK**
Gamla Ullevi 21 aug
- * **BK Häcken – Hammarby IF**
Rambergsvallen 22 aug
- * **Finnkampen 2005**
Ullevi 27-28 aug
- * **Höstderby ÖIS – IFK Göteborg**
Ullevi 29 aug
- * **GAIS – Västra Frölunda**
Gamla Ullevi 31 aug

Utställningar, Mässor

- * **Pirater – myt och verklighet**
Utställning om sjörövare förr och nu. Sjöfartsmuseet, pågår hela sommaren.
 - * **Universeum,** möt växterna, djuren och upplev den fantastiska regnskogen, öppet hela sommaren.
 - * **Fritid – shoppa, chatta eller chantra?**
Göteborgs Stadsmuseum 21 maj-23 okt
 - * **Dinosaurium,** Svenska Mässan 27 maj-21 aug
 - * **Ny svensk fotografi**
Hasselblad Center 28 maj-21 aug
 - * **Dödliga Skönheter,** levande giftormar, utställning Naturhistoriska Museet 1 jun-31 aug
 - * **Grönt är skönt**
Röhsska museet 22 jun-21 aug
 - * **Sjörövarhistorier för barn**
Sjöfartsmuseet 3, 10 jul, 21, 28 aug
 - * **Bo i Göteborg 2005**
Göteborg 25 aug-4 sept
- * **Övrigt**
 - * **Salsa måndagar,** Liseberg, Polketten hela sommaren tom 15 aug
 - * **Bugg söndagar,** Liseberg, Polketten hela sommaren tom 21 aug
 - * **Guidad visning av Skansen Lejonet**
5, 19 jun, 3, 17 jul, 7, 21 aug, 4, 18 sep kl. 13.00
 - * **Walks & Talks,** dramatiserade stadsvandringar Göteborgs Stadsmuseum 5 juni-31 aug
 - * **Drakbåtsfestivalen 2005**
Rosenlund 14-18 jun
 - * **Midsommarfirande**
Slottsskogen 24 jun
 - * **Midsommarfirande**
Trädgårdsföreningen 24 jun
 - * **Midsommarfirande**
Elfsborgs Fästning, båt från Lilla Bommen 24-25 jun
 - * **Midsommarfirande**
Gunnabo Slott 24 jun
 - * **Repslagardagar** på Elfsborgs Fästning, båt från Lilla Bommen 24-26 jun, 30-31 jul, 6-7 aug, 13-14 aug
 - * **Guidning i Rosariat**
Trädgårdsföreningen 27 jun-7 aug
 - * **Rosenfest**
Trädgårdsföreningen 2-3 jul
 - * **Schack SM 2005**
Svenska Mässan 2-17 jul
 - * **1700-tals helg** med tidsenliga kläder, mat och musik
Gunnabo Slott 9-10 jul
 - * **Göteborgskalaset 2005**
Göteborg city 5-13 aug
 - * **Trädgårdsfest** med mat och musik i köksträdgården
Gunnabo Slott 5, 12 aug
 - * **Visningar av solen**
Observatoriet, Slottsskogen 14, 21, 28 aug
 - * **Växtmarknad**
Göteborgs Botaniska Trädgård 27 aug

Rosenrådgård

Foto: Nordavind

U2

Foto: EMA Telstar

Lena, Magnus och Darin

Röhsska

Foto: Lars Hoflund

På barnens teater hörs många skratt

I sommar kommer Unga Riksteatern till stan med giraffer, simbas-sånger och morrande tigrar i uppsättningen av Loranga, Masarin och Dartanjang. Den spelas i Trädgårdsföreningen, Slottsskogen, Eriksbos Fritidspark och i Bergsjön. Ett annat tips är musikteater Kåbras "Samla på S" med den saktasimmande svanen Sven. Program se www.kultur.goteborg.se.

Släktforskar-dagar i Göteborg

Kulturminister Leif Pagrotsky inviger Sveriges släktforskarförbunds årliga möte som hålls i Göteborg 26 – 28 augusti. Temat är "Porten mot väster" där Ostindiska kompaniet och emigrationen tas upp. På speakers corner är det fritt att presentera sin egen forskning. Göteborgs stadsmuseum står som värd och är central arena för arrangemanget som är öppet för allmänheten.

"I rosens namn" i Trädgårdsföreningen

På utställningen "I rosens namn" i växthus i Trädgårdsföreningen gestaltas Ghita Nørby och Tomas von Brömssens innersta rosenrådgårdar. Tingen med rosor som bärande tema har sin egen historia. Några är kopplade till lyx, andra till enkelhet. Här finns porterbackar, dalaskåp, broderade stolsitsar, tapeter, gamla krus och sidenskor.

Traditionell rosenfest med musik

Under rosenfesten i Trädgårdsföreningen 2 – 3 juli kan du frossa i många tusen doftande rosor. Den "Vackraste rosenbuketten" och "Rosariets vackraste ros" koralas. Handfasta råd om skötsel och omvårdnad av rosor och andra växter får man av parkens trädgårdsmästare. I Lagerrådshuset framförs också musik - alltifrån jazz till operor och operetter.

Rationellt hemarbete skapade det nya Göteborg

Nordstaden 1936

”Det är underbart att komma till den här högmoderna lägenheten”, berättade Göran Gustafsson för tidningen ”Det nya Göteborg” när han just hade flyttat till det nybyggda Hjällbo.

Vad han jämförde med var den etta på 35 kvadratmeter han just lämnat. Hyran på 564 kronor för den rymliga bostaden sved dock i plånboken när han jämförde med den tidigare hundralappen i månaden. Men innan hade Göran och hans familj inte haft badrum och tvätten var ett återkommande problem.

DE NYA MASKINERNA I TVÄTTSTUGAN, hur man bäst inredde den nya lägenheten och allt annat som hade med ett nytt boende att göra fick de inflyttade hemmafruarna lära sig i ”bo-skolan” som drevs av Bostadsbolaget.

De nya bostäderna som hade moderna kök och vardagsrum istället för finrum var inget som de boende ville acceptera omedelbart. Bostäderna i det nya Göteborg hade med hjälp av bland annat olika bo-utställningar stegvis vunnit gehör.

Diskussionen om hur ett bra boende skulle utformas började redan på 1930-talet då en rad studier av hur hemmet kunde rationaliseras genomfördes. 1945 presenterades de nya tankegångarna med ett nytt bostadsområde i Guldheden och utställningen ”Bo Bättre”. Guldheden var tänkt som ett mönstersamhälle som skapades med hjälp av standardisering och väl genomtänkta bostäder för barnfamiljer och ett särskilt boende för hembiträden. Redan 1949 hade dock den tekniska utvecklingen sprungit ifrån

Hjällbo på 1980-talet

Foto: Göteborgs Stadsmuseum

boendeidealet på Guldheden som byggde på att utnyttja bostadsområdets gemenskap.

Utställningen ”Bygge och Bostad” på Svenska Mässan 1949 presenterade det maskinutrustade köket som alla husmödrars stora dröm. Med maskinernas hjälp skulle arbetet i köket rationaliseras precis som industrin effektiviserades efter tayloristiska principer. Det maskinutrustade köket kunde skapa en ”nymodern-gammaldags hemtrevnad”, sa de utställningsansvariga. Även tvättfrågan skulle lösas med hjälp av maskiner. Göteborgs kommunpolitiker och Bostadsbolaget utrustade ett dussintal tvättcentraler runt om i staden under 1950-talet med moderna tekniska hjälpmedel för att underlätta tvättarbetet.

Utställningen ”Biskopsgården – boplatz 58” framställde de nya boendemiljöerna som framtidens boende. Det nya Järnbrott var temat för utställningen ”Göteborg – Din Bo-stad” på Dagens hushåll som blev en stor publik framgång 1966.

Miljonprogrammets bostäder hade alltså flera föregångare. Det nya Göteborg kan ses som ett förverkligande av ”Bo Bättre”-utställningens ideal så som de presenterades på Röhsska museets bokurser om ”Morgonstadens stad” 1945. Efter genomgången kurs gjorde deltagarna sina öns-

kebostäder i modell under paroller som ”Bättre hem, bättre samhälle” eller ”Det klasslösa hemmet”.

Rationaliseringen av hemarbetet för att frigöra tid för husmodern påverkade utformningen av miljonprogrammets bostadsområden. Hushållsmaskinerna individualiserade i sin tur hemarbetet och behovet av gemensamma anläggningar minskade. Den nyvunna fria tiden ledde till att husmödrarna i allt större utsträckning kom att arbeta mot betalning utanför hemmet.

MATS SJÖLIN

Tel 031 – 61 28 93, mats.sjolin@stadsmuseum.goteborg.se

► Frederick Winslow Taylor (1865 – 1915) var upphovsmannen till ett kontrollsystem som med hjälp av arbetsstudier noggrant definierade delar av en arbetsuppgift inom industriproduktion.

► Miljonprogrammet är det populära namnet på den svenska regeringens bostadspolitik mellan åren 1964 och 1975. Namnet kommer av parollen: En miljon bostäder på tio år. 1975 hade 1 006 000 bostäder byggts.

► Under året kommer stadsmuseet att ge ut boken ”Den moderna husmodern” som handlar om boställningar i Göteborg och hemarbetande konsumenter.

HÖJD- PUNKT SMAK- FULL	GÖR VI I SÖMNER	TRÄD	KAN MAN GÅ PÅ RAD I	OAV- GJORT I SCHACK	HAND- LINGS- KRAFT	TRÄFF- ADE PÅ								
		ETT I ENGLAND												
FORM AV FÖRSLAG FISKE- DON				BÖRJAR RÄKNING STJÄRNA										
			TREVNAD ÄR AKTIV GRUVA I											
LÅNGTAR VI NOG PÅ RESAN	SKICKAD VIA MEJL			FINT TILLTAL RABATT- ELÄNDE										
			KÄR- LEKS- BLOMMA		GÖR SMÄRTA	SOM EN CITRON								
ÄR MYCKET NOGA					SKÖN PLATS STÄMMA									
BÖR VISA PLUS PÅ KONTOT	FÖLJER EFTER	LJUDER FÖR NATT- VILA	GÖRA SIG TILL	BINDER SAMMAN	SEGEL- FARTYD	FINHÄR	KOMMER ÖVER- ENS OM				HAR PINNAR FÖR UPP- GÅNG			FALLER MAN LÄTT PÅ HALT
LÄNGRE UPP					TAS UND- ER GÅNG GÖR PI- SATORN			ÖNSKAR VÄL INTERN KOMMA	GRÄNSÖV- ERGÅNGAR ALLMÄNT KALLAD			TALADE SE FÖR KISEN	FIRAS MED ISA- BELLA	FISKE- RED- SKAP
ÄR RUND SOM EN OST I VERSEN												HAFT KUL ANGER VIKT		
								VISAR TID UTAN VISARE SKÄNKKA						
VIN SOM VARKEN ÄR RÖTT ELLER VITT	KALLAS VANLIG SLÄTT PÅ ÖLAND						DA LJUSET RÄDER		LUFTORD				BE- SEGRA	
					REKOM- MENDA- TION						ÄR BÄSTA FÖRSVAR SÄGS DET			

© SVENSKA KORSSORD AB

LÖS & VINN

De fem först öppnade rätta lösningarna vinner varsin bok "Rosor i maten" och ett årskort till Trädgårdsföreningen.

Skriv ner orden i de markerade fälten **på ett vykort** och skicka till: **Williams information ab**
Kyrkogatan 30, 411 15 Göteborg
 Vi vill ha svaret senast: torsdag 23 juni.

Rätt svar och vinnarna presenteras på:
www.vartgoteborg.se eller på tel: 031-61 10 50
 (telefonsvare) fr o m 27 juni

ETT ÖGONBLICK

Foto: Anna Holmberg Björk

Andrea, Edwin, Andreas, Alice, Joacim och Olle på avdelningen Svalan på Oscar Fredriksskolan i Linnéstaden hälsar på några av sina 3 000 kompostmaskar. De bor i skolans maskkompost i korridoren utanför klassrummet.

26°C är skönare!

Välkommen till den enda utebassängen i Göteborg!
 Här finns en tempererad 50-metersbassäng och generösa gräsytor att sola på. Nytt för i år är beachvolley- och basketplanerna samt en lekyta med klätterställning för barnen. Fina dagar håller Café Lundbybadets barbequegrill öppet. Givetvis finns glasskiosken kvar.

Lundbybadets utebassäng är öppen alla dagar kl. 10 - 18 mellan 7 juni och 28 augusti. Entré: vuxen 30 kr, barn 20 kr.

Lundbybadet tel: 031 - 61 54 80
www.ioff.goteborg.se

Göteborgs
Stad

GÖTEBORG
VÅRT

Namn: Gunilla Klasson **Yrke:** Trafikvärd

Arbetsplats: Gatubolaget

För trafikvärdarna är jobbet en fest

– Jag tycker det är gòrkul att vara trafikvärd och har till och med flyttat på min semester för att få vara med under evenemangen. Det känns inte som att jobba, utan mer som att vara på fest. Det säger **Gunilla Klasson**, en av 45 trafikvärdar på Gatubolaget.

► Trafikvärdarna är ute vid större evenemang, till exempel Kents konsert i Frihamnen och under Göteborgsvarvet, på uppdrag av trafikkontoret. Främsta uppgiften är att se till att göteborgare och övriga besökare får hjälp i trafiken, bland annat genom att informera om p-platser, avstängningar och om hur kollektivtrafiken fungerar.

De som utbildas till trafikvärdar är i vanliga fall trafikövervakare, även kallad lapplisa, vilka känner stan bra och kan lagga och regler kring trafik. En trafikvärd ska tycka om att arbeta och ge service, vara stresstålig, glad och trygg.

– Jag gillar att prata med människor även i mitt yrke som trafikövervakare, men då handlar det om att vara en myndighetsperson, men som trafikvärd är jag mer ”värden på festen”, säger Gunilla.

Fyller en viktig funktion

Trafikvärdarna känns igen i sina gula jackor. Gunilla berättar med viss stolthet att det en gång kom fram en man och sa: ”Herregud, hur många år har du varit här?” Faktum är att Gunilla varit med ända sedan 1995. Trafikvärdarna firar nämligen 10-årsjubileum i år. Första gången var under VM i friidrott 1995.

– Jag känner att vi trafikvärdar fyller en funktion. Vi hänvisar, svarar på frågor och hjälper folk tillrätta under evenemangen. Men vi är också vakna för om något är på gång som gör att vi måste kontakta polisen. Förra året höll en ung flicka på att bli våldtagen. Jag tog hand om henne tills polisen kom. Och jag vet inte hur många jag

18 000 besökare på Kent-konserten – då kan det behövas trafikvärdar. Gunilla Klasson jobbar som trafikvärd på större evenemang där hon svarar på frågor, informerar och hjälper besökare tillrätta.

räddat från att bli påkörda av spårvagnen. Med mycket folk i rörelse, många som trycker på och är lite runda under fötterna, kan olyckan lätt vara framme, berättar hon.

Ibland vill någon bjuda på en öl, då blir det nej tack. Men om någon sjunger eller dansar kan det väl hända att även trafikvärdarna dansar med en stund.

Bättre åka kollektivt

De största problemen från början var att få bilisterna att förstå att vissa gator är avstängda under evenemang, men Gunilla tycker att det har blivit bättre med åren.

Men hon undrar över varför så många göteborgare tar bilen, är sent ute och ska åka ända fram. De ställer bilen i rabatter eller på andra tokiga ställen.

– Varför inte åka spårvagn eller åtmin-

stone vara ute i god tid? De parkeringsplatser som finns borde man lämna åt dem som kommer långväga ifrån. Ett evenemang är ingen ursäkt för att ställa bilen var som helst, tycker hon.

Trafikvärdarna har god kontakt med andra yrkesgrupper som är ute under evenemangen. De hjälper varandra, håller reda på lediga p-platser och utbyter annan viktig information.

Vanliga frågor under evenemangen: Vart går jag? Var går vagnen? Vad är det som händer? (det sista oftast turister). I år kommer trafikvärdarna bland annat att finnas ute vid Ullevi stora konserter och förstås under Göteborgskalaset i augusti, då också EM-loppet går av stapeln. ■

PEGGY SUNDVALL

Tel 031-333 88 07 peggy.sundvall@gatubolaget.goteborg.se

Foto: Magnus Gorander

på jobbet

Här presenterar vi i varje nummer en av Göteborgs Stads många anställda

► Senaste nytt hittar du på www.vartgoteborg.se